

Ércbányász

A MECSEKI ÉRCBÁNYASZATI VÁLLALAT DOLGOZÓINAK LAPJA

XV. ÉVFOLYAM 19. SZÁM

ÁRA 50 FILLÉR

1978. OKTÓBER 1.

Fegyveres erők napjára

A győzelmes pákozdi csata történelmi évfordulóján őszinte megbecsüléssel és szeretettel köszöntjük mindazokat, akik fegyverrel a kezükben őrzik, védelmezik szocialista hazánk határait, békénket, függetlenségünket és belső rendünket.

Tisztelettel adózunk elődeinknek: 48-as honvédeknek, 1919. vöröskatonáinak, a második világháború hősi partizánjainak és mindazon népek fiainak, akik a küzdelem során mellettünk álltak, harcoltak a zsarnokság, az elnyomás ellen, a magyar nép függetlenségéért, népünk felemelkedéséért.

Történelmi hagyományaink, nemzeti múltunk, hősi függetlenségi harcaink fényében tisztelettel emlékezünk ma katonáinkra, határcsapatjainkra, rendőreinkre és munkásainkra. Jóllehet az érzéssel tapasztaljuk, hogy szocialista hazánk fegyveres erők méltó utódoknak bizonyultak. Fegyverrel a kezben mindig készen állnak hazánk békéjének, népünk alkotó munkájának védelmére.

Szeptember 29-e azonban nemcsak a múltra való emlékezés ünnepe. Figyelmeztető egyúttal arra, hogy még napjainkban sem szűnt meg sok országban a kizsákmányolók hatalma, a népek függetlenségére törő imperialisták vad és kegyetlen zsarnoksága. Bármerre a világon, ahol népek küzdenek szabadságukért, az imperializmus véres háborúkkal próbálja elfojtani a függetlenségi törekvéseket. Nem nyugszanak bele abba sem, hogy a Szovjetunió második világháborúban aratott győzelmének eredményeként népek egész sora — köztük hazánk is — a szocializmus útjára lépett.

Bizalommal tekintünk fegyveres erőinkre, mert jól tudjuk azt is, hogy a szocialista haza, a marxizmus-leninizmus iránti hűség, a Szovjetunióval és a többi testvéri országgal való igaz fegyverbarátság szellemében teljesítik szolgálatukat és képesek minden körülmények között megvédeni hazánkat az ellenség támadásaitól.

BALOGH TIBOR

Magasabb szintű szervezés kell a terv teljesítéséhez

Együttes erőfeszítéssel behozható a lemaradás

1978. augusztus 28-án készült jelentést — egy vizsgálat eredményeként — lapozgatom. A jelentés három részben azt tárja a II. sz. bányauzem vezetősége elé, hogy a feltáró körletben mi a termelés visszaesésének az oka.

Az első részben a körletvezetés, majd a közvetlen termelésirányítás és végül a csapatok munkájában fellelhető hiányosságok kerültek napvilágra.

Bányajárás során a jelentés készítői a munkahelyek ellátottságát, a csapatok összetételét és hangulatát is vizsgálta. Megállapításuk az volt, hogy a sokszor hivatkozott ürescsille- és anyagihiány a vizsgált időszakban nem volt.

Több oldalon elemzi a jelentés a termeléslemaradás okait. De, hogyan vélekednek az érintett dolgozók saját munkájukról és a jelentésben foglalt megállapításokról?

Molnár Mihály, a 82-es csapat vezetője: — Nálunk nincs torzszalkodás. Együtt van a brigád. Hogy mégsem megy úgy, mint korábban? Két elágazás és a siklórendező nagy szelvénye visszavetett a teljesítményben bennünket. Közülünk senki nem dolgozott még ilyen nagyszelvényű vágatban.

Gulyás József, a 32-es csapat vezetője: — Év eleje óta a Minirondóval dolgozunk. Azt hittük, majd jobban megy ezzel a géppel a termelés. Sajnos, a gép is új volt, aztán a felduzzasztott csapatlétszám új embereivel lehetetlen olyan munkát végezni, mint a szakmáját és gépét ismerő, kéz alá dolgozó régi munkatársakkal.

Kiss Géza aknász: — A jelentésben rólunk írt véleményem sajnos igaz, de nem teljes. Valóban nem tudtuk az elvárásoknak megfelelően szervezni a munkát, de a lemaradásunknak más, objektív akadálya is volt.

Németh Ferenc aknász: — Nem értek teljesen egyet a jelentésben foglaltakkal. Foglalkozunk mi az emberekkel eléggé, de azt hiszem, egy kicsit az emberek elfáradtak és ezért nem ment úgy a termelés.

Berecz István körletvezetőhelyettes: — A vizsgálat egy valós helyzetet rögzített, sajnos, nekem is ez a véleményem. A ko-

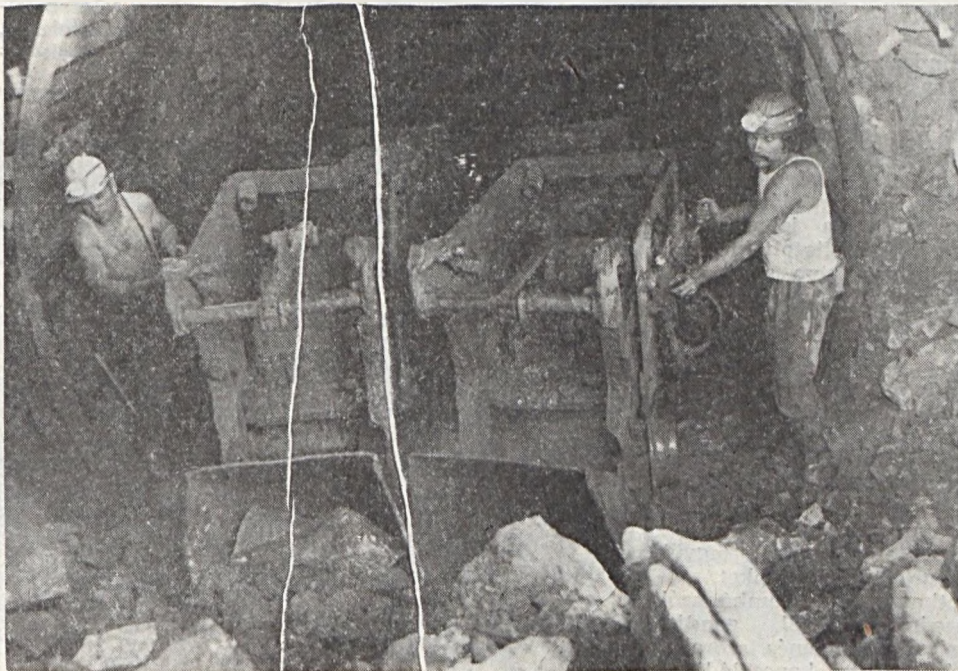
rábbi évek jó teljesítményei elhitették velünk, hogy most is jól megy minden. Ültünk a babérjainkon. Rossz helyre került a babér. Most is hivatkozom azért az objektív akadályokra: szabadság, betegség, vetők, ellátottság, nagyszelvényű vágatok, léggurítókezelés. Persze, ezek máskor is voltak némi időeltolódással, de most egybejött minden.

Fürdős Ferenc körletvezető: — A jelentés azt hozta, amit már mi is látunk, és másfél hónapja a termelési tanácskozáson felvetettünk, dolgozóink elé tártunk. Most nem azt kell firtatni, hogy a jelentés melyik pontjával értünk egyet és melyikkel nem, hanem le kell szűrni a tanulságot.

Végül Lábán János üzemvezető foglalta össze a feltáró körlet munkáját, a jelentésben foglaltakat: — Korábban folyamatosan jó eredményeket ért el a körlet és ezek megnyugvást eredményeztek. A munkahelyi ellenőrzések és más

események apró mozaikképe már jelezte, hogy nem megy minden rendben a körletben és ezért volt szükség a brigádvizsgálatra. A vizsgálati jelentésben foglaltak teljes egészében igazolták az üzemvezetés véleményét. Egyes brigádok eredménytelenségére nem figyeltek fel időben, nem elemezték sem a mennyiségi, sem a minőségi romlást. Nem kérték számon a meglévő eredményt, elfogadták minden kifogást. A közvetlen irányítóknak nem volt meg a szükséges becslés, a többet, jobbat akarásra, a már korábban elért eredmények tartására, vagy továbbjavítására. Az utasítások sorozatosan nem nyertek végrehajtást és ezek miatt került a körlet ilyen helyzetbe. Remélem, most az okok reális feltárásával a körletvezetés a különböző szintű dolgozóival megbeszéli és leszűri a tanulságot. A körlet személyi és tárgyi feltétele adott arra, hogy vágathajtásban a 235 méter lemaradást behozzuk. Persze, ez nem megy egyik napról a másikra, hanem kitaró és következetes munka eredménye lehet csak.

Kukai András



A II. sz. bányauzem 32-es vágathajtó csapatának két tagja, Nagy Ferenc vágár és Illés Géza szakvezető jár, a rakodógépek segítségével a kirobbantott ércet csillékbe rakja. Keller Gábor felvétele



LOMBHULLÁS

Keller Gábor felvétele

Kitüntetések

A fegyveres erők napja alkalmából dolgozóink közül többen részesültek kitüntetésben. A polgári védelem terén kifejtett 20 éves kiemelkedő tevékenységükért a Honvédelmi Érdemérem kitüntetésben részesültek: Pozsgai Ervin (IV. sz. bányauzem), Kósa József (Szolgáltató üzem), Balogh Tibor, Fehér László, Lengyel Béla (Központ). A kitüntetést 15 éves kimagasló munkájukért Lengyel László, Rónaki Sándor (II. sz. bányauzem), Rózsa Antal (III. sz. bányauzem), Székely Endre (IV. sz. bányauzem), Soós Kálmán (Központ) kapták, míg 10 éves munkájukért Földényi Tibor, Herczeg József (II. sz. bányauzem), Horváth József (III. sz. bányauzem), Róka Péter (ÉDÜ), Imre István

(Szolgáltató üzem), dr. Czeglédi Béla, Laboda Tibor és Szondy Lajos (Kísérleti kutatási és automatizálási üzem) részesültek a Honvédelmi Érdemérem kitüntetésben.

Az MHSZ-ben kifejtett eredményes tevékenységükért az alábbiak részesültek kitüntetésben. Az MHSZ Kiváló Munkáért Érem ezüst fokozatát Németh Gyula, a Kutató-mélyfúró üzem dolgozója vette át. Az MHSZ Kiváló Munkáért Érem bronz fokozatában Járó Béla (II. sz. bányauzem), Király György, Magda Edit (III. sz. bányauzem), Szvacsek Ferenc (Kísérleti kutatási és automatizálási üzem), Czimmermann Gyula, Erb László (Szolgáltató üzem), Sebők Ferenc (Központ) részesült.

A közelmúltban a Magyar Népköztársaság belügyminisztere — több mint egy évtizedes kimagasló tűzvédelmi munka elismerésül — a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatával tüntette ki Kocsor Ferenc üzemvezetőt. A kitüntetés ezüst fokozatát Farkas Ferenc tűzvédelmi felügyelő kapta.

Kinevezés

A vállalat igazgatója Kolsovszky Rudolf okleveles bányamérnököt, mérnök-közgazdászt, a vállalat műszaki-gazdasági szaktanácsadóját 1978. szeptember 15-vel kinevezte az Anyag- és áruforgalmi főosztály vezetőjévé. A vállalat párt-vegrehajtóbizottsága szeptember 14-i ülésén jóváhagyta a kinevezést.

Ismerjük meg törvényeinket

Állami, szolgálati

és üzemi titok védelme

A Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyve megfogalmazása szerint, államtitok minden olyan adat, amelynek illetéktelen személy tudomására jutása a Magyar Népköztársaság biztonságát, vagy más fontos érdekét veszélyezteti. Szolgálati titok az állami szervre, társadalmi szervezetre vagy szövetszervezetre, úgy szintén ezek működésére vonatkozó olyan adat, amelynek illetéktelen személy tudomására jutása az állami szervek, társadalmi szervezetek vagy szövetszervezetek zavartalan működését, illetve az államigazgatás, a honvédelem, az igazságszolgáltatás vagy a gazdaságkódás rendjét veszélyezteti.

A Munka Törvénykönyvének megfogalmazása szerint üzemi titok az a vállalati működési és ügyviteli vagy egyéb adat, okmány, műszaki megoldás, amelyet a vállalat írásbeli rendelkezéssel annak minősít.

Az állami, szolgálati és üzemi titok védelme érdekében új igazgatói utasítás került kiadásra a közelmúltban. Erről beszélgettünk Szloboda Pállal, a vállalat rendészeti önálló osztály vezetőjével.

A most megjelent igazgatói utasítás tulajdonképpen nem új. Az állami, szolgálati és üzemi titok védelmével kapcsolatos rendeletek, felső szintű utasítások végrehajtásának vállalati szabályozását foglalja egységes szerkezetbe a jobb megértés és áttekinthetőség érdekében. Ezt az illetékesek — akiknek ezzel kapcsolatban feladataik vannak — végrehajtásra kézhez kapták.

— Mit tartalmaz az igazgatói utasítás?

— Ha lehet, én nem erről beszelnék, hanem a feltett kérdés kapcsán ezzel összefüggésben olyan kérdésekről, amelyek valamennyi dolgozónkra felelősséget, kötelességet rónak. A Büntető Törvénykönyv meghatározza az állami és szolgálati titok fogalmát. Ezek sérelme az állam, illetve egy-egy intézménynek érdekeit sérti, vagy veszélyezteti. Ezért törvényünk ezek vétke megsértőit bünteti. A vállalati, üzemi titok körét a Munka Törvénykönyve alapján a vállalat határozza meg, amelyeknek illetéktelen személy tudomására jutása vállalati érdeket sért, vagy veszélyeztet és fegyelmi felelősségvonnást vonhat maga után.

— A különböző fokozatú titkok védelme nem vállalatunk specialitása. Általános érvényű törvények védik, amelyek megtartása minden állampolgár kötelessége és érdeke. Minden hírsztelés ellenére is van titokvédelem. A lényeges különbség az, hogy ott ezek megvédésének érdeke nem azonos a társadalom minden rétegének érdekeivel.

— Volt idő, amikor a vállalat a kívülállóknak rejtélyesnek, mi több, misztikusnak tűnt.

— Ne is folytassa! Ma már mosolyogva emlékszünk azokra az időkre, amikor vállalatunk nevét nyilvánosság előtt említeni is majdnem titoksértésnek számított. Ezek az idők szerencsére elmúltak. A sajtó, a rádió és televízió közreműködésével vállalatunk szerveinek, dolgozóinak társadalmi, tudományos és közéleti tevékenysége ismertté vált az ország előtt és reális képet kapott tevékenységünkről. Széles körű hazai és külföldi kapcsolatok jöttek létre, amelyek megnyilvánulnak a kölcsönös munkahelyi látogatásokban, tapasztalatcserékben is. Mindez jó és hasznos. Nem szabad azonban a körülmények kedvező alakulása közben elfeledkeznünk kötelességeinkről. Mindig, mindenütt csak annyi információt adjunk, amennyi a jelenlevőkre, vagy tájékoztatottakra tartozik és nem sérti az érdekeinket, amelyeket a titokvédelmi szabályok megfogalmaznak.

— A titokvédelmi szabályok megtartása érdekében mit tanácsol dolgozóinknak?

— Mindent a maga helyén. Ezt úgy értem, hogy a munkahelyen dolgozunk, a termelési tanácskozásokon, fórumokon tegyük meg észrevételeinket, vitatkozzunk munkánkról, eredményeinkről, gondjainkról. A pihenés, szórakozás közben kapcsolódjunk ki, tegyük félre az üzemi gondokat. Különösen poharazgatás közben mellőzzük a termelési témákat.

Veress Tamás



Felvételünkön a IV. sz. bányauzembe látogatott színészek egy csoportja Varga Ernő üzemvezető tájékoztatóját hallgatják a bányauzem negyedik szintjén. Keller Gábor felvétele

Színészek a bányában

Szeptember 13-án baráti látogatást tett vállalatunknál a Pécsi Nemzeti Színház 45 fős csoportja, hogy életközelségbe kerülve ismerkedjen bányászaink életével, munkakörülményeivel.

A művészek egy-egy csoportja bányauzemünkben megtekintette a föld alatti munkahelyeket, ahol kérdéseket tettek fel az ott dolgozó bányászoknak.

Nógrádi Róbertet, a Pécsi Nemzeti Színház igazgatóját a bányába való leszállás előtt arról kérdeztem: mit várnak ettől a látogatástól?

— Semmi csodát! — mondotta —, csupán közelről szeretnék látni a bányászokat nehéz munkájuk végzése közben, s egy kicsit kitapasztalni, milyen érzés a föld alatt dolgozni. Látogatásunknak nem az önmutatás a célja. Szeretnénk közelebb kerülni a munkásokhoz, s magához az élethez. Ezért fogadjuk örömmel azokat a szíves meghívásokat, melyek e tapasztalatszerzés lehetőségét jelentik számunkra.

A látogatás befejezésekor Bódis Irén művésznőtől kértem véleményt, aki így sommázza a látottakat:

— Minden szempontból hasznos és élményt adó találkozásnak lehettünk

részvevői, amit társaim nevében is megköszönök. Tisztelettel érdemel az a nehéz munka, amit a bányászok végeznek. E látogatás is megerősítette bennünk azt a meggyőződést, hogy szükséges és érdemes

kilépni a művészeknek a színház falai közül, hisz így tudunk igazán reális összehasonlítási alapot találni a különböző munkát végző emberek tevékenysége között.

II. I.

RIADÓ!

Már a délutáni műszakból hazaérkezők is lepihentek, amikor halk berregéssel megszólalt a telefon. Az ilyenkor szokásos bemutatkozás után a közlés: értesítsd a csoportodat, azonnal indulás a körletbe!

Igy indult be a gépezet, amikor riadóztatták vállalatunk munkásait, hogy bizonyítsák felkészültségüket a korábban elméletben megszerzett tudást a gyakorlatra váltásuk fel. Gyorsöltözés, majd a terv szerinti riadólánc beindítása a következő feladat. Késő éjjel, amikor mindenki az első és a legigazibb álmát alussza.

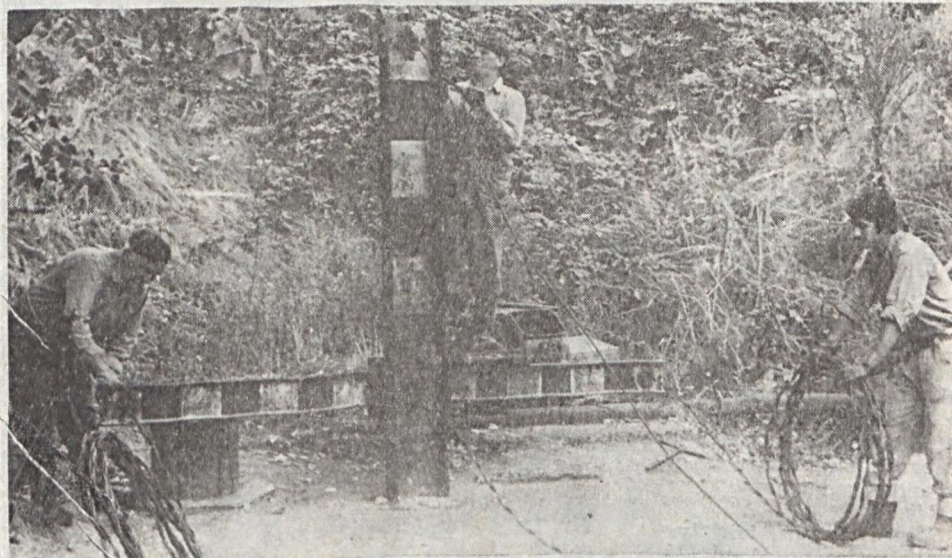
A mozgósításnak azonban zokszó nélkül tettek eleget. Igaz, van olyan ház is — pl. Lvov-Kertvárosban —, ahol se ház-mester, se kaputelefon, illetve, ha van kaputelefon, akkor a nyomógombok hi-

ányoznak. Ilyenkor előke-
rül a kulcsosó és máris működik, de nem biztos, hogy ott szól az éb-
resztő, ahol kellene. No,
de végül is minden probléma megoldódik. Egyenként, kisebb csoportokban érkeznek a körletbe a munkásörök, átöltöznek egyenruhába, ellenőrzik a felszerelést, előkészítik a fegyvereket. Találgatják: hova, mikor indulnak, milyen feladatokat kell megoldani, szükség lesz-e az egyenruha hideg élelemre. Megtörténik az eligazítás, mindenki indulásra kész, kicsit álmosan, fáradtan, de lelkesedéssel.

Együtt az egység, az utolsó ember is jóval a kijelölt határidő előtt érkezett és felkészült.

Kint az utcán már világosodik, az autóbuszok szállítják a délelőtti műszakra járókat, amikor bejelentik a riadó végét.

T. I.



Munkában a kötélbontó brigád a III. sz. bányauzemben, ahol műfőte készítéséhez használatos drótkötelet bont Kiszler József vajúr, Takács István segédvajúr és Lovasi Gyula csillás. Keller Gábor felvétele

A társadalmi megbecsülés jele

A bányász-díszegyenruha

Az elmúlt években a bányauzemekben foglalkoztatott dolgozók körében egyértelműen jelentkezett a bányász díszegyenruha rangja helyreállításának igénye. Dolgozóink, a bányászok régi, harcos hagyományainak, a bányamunka megbecsülésének kifejezését és hangsúlyozását kérték elismerni a díszegyenruhával. A felmerült igények alapján a NIM és a BDSZ széleskörű előkészítő munkát végzett. A Magyar Divat Intézettel díszegyenruhát tervezettek, s a terveket közvéleménykutatás céljából a Bányamunkák című lapban megjelentették. Elkészült egy javaslat az egyenruha juttatás-viselés szabályozására is.

A dolgozók észrevételeit figyelembe véve, a nehézipari miniszter a közelmúltban utasítást adott ki a bányász díszegyenruháról. A 12/1978. (NIM É. 23.) NIM számú utasítás részletesen szabályozza a jogosultság feltételeit, a viselés szabályait, vásárlás rendjét, kedvezményeit. Az utasítás függelékében közli a női és férfi díszegyenruha leírását, a ruházati anyag minőségét.

Bányász díszegyenruhára jogosultak a bányászokban, a bányászati aknamélyítéskor, a bányászati kutató fúrásoknál foglalkoztatott munkavállalók, akik föld alatti vagy külszíni bányában legalább két évig, illetve külszíni munkakörben legalább öt évig dolgoztak és munkájukkal, magatartásukkal erre érdemessé váltak. Jogosultak továbbá a bányászati tanulmányokat folytató fiatalok, az utasításban megjelölt vállalatok, intézmények dolgozói, illetve a jogosultságot szerzett nyugdíjasok is.

A díszegyenruha viselője tartozik a bányász szakma tekintélyét és rangját megőrizni, a szocialista erkölcs szabályait maradéktalanul betartani. A díszegyenruhát megfelelően kell karbantartani és tisztítani. Elrendelhető az egyenruha kötelező viselése társadalmi ünnepségeken, hivatalos fogadásokon, gyászterületeken stb. A díszegyenruha viselésére jogosultak igazolványt kapnak.

Az utasítás foglalkozik a díszegyenruha viselési jogosultságának visszavonásával is. A döntést írásban kell közölni a dolgozóval.

A díszegyenruha vételárát — 12 hónapi kamatmentes részletfizetési kötelezettség mellett — a munkáltató a dolgozó részére megelőlegezheti. Egyes, kitüntetett dolgozók kedvezményt kapnak a vásárlásnál — a vállalati termelési költség terhére —, a vajúr szakmunkástanulók, a zenekari, énekkari tagok pedig ingyenesen juthatnak a díszegyenruhához.

Az intézkedést bizonyára kedvezően fogadják dolgozóink, s a bányász díszegyenruhát a társadalmi megbecsülés jeleként kezelik, értékelik.

JUHÁSZ KÁROLY

A bányáktól az osztályozott ércig

Látogatás az ÉDÜ-ben

A III. sz. bányüzemről a 6-os főútvonalat átszelve — vasárnap kivételével — fáradhatatlanul jönnek-mennek a MAZ Dieselbikák és viszik az ércet az ÉDÜ ércosztályozójához. A „megterhelt” bikának a portán átjutva első dolga, hogy megálljon a hídmérlegen, ahol a rakomány máris tonna adatokat szolgáltat. Ezzel egy időben modern, digitális minőségmérő mérj a radioaktivitást is. Ezt az állomást hívják röviden RKSZ-nek. A mérlegről legördülve a bika egyenesen a feladóbunkerekhez „siet”, ahol az eligazításnak megfelelően a három „erős”, vagy az egy ún. „gyenge” ércbunkerbe dönti terhét.

Itt a bunkeroknál találkozik Szilárd Miklós technológussal, aki kérdés nélkül is sorolja, hogy mi minden érkezik a bányáktól az ércel együtt. Többek között fűrészárak, TH-támok, csavarok, bányafa és egyszer még egy teljes csillealváz is érkezett az ércel. Az egész nagy köveket a bunkerokosok „szét-puckázzák”, hogy átmenjenek a 40 cm széles rácsozaton. A méteres nagyságot is meghaladó kövek viszont komoly gondot okoznak az itt dolgozóknak. Az aláhullott érc végtelenített szállítószalag segítségével jut egyik épületből a másikba, ahol törlik és nagyság szerint osztályozzák.

A legtöbb épületben ékteleen a zaj. Szilárd elvtárs tájékoztatása szerint a 100—150 decibelt is eléri. Ez a zaj már halláskárosodást okoz, mely ellen dupla üvegfalú kapcsolófülkék kialakításával védekeznek. Ezekben a fülkékben sűrített levegő segítségével enyhé túlnyomást biztosítanak, hogy a por a résen ne áramolhasson befelé. A gépkezelők ezekből a fülkékben irányítják, illetve ellenőrzik a gépeket. Itt találkoztam Orsós



Tárolótér-rendezés céljából az exkavátor bikára rakja az anyagot az ÉDÜ ércosztályozójának területén. Keller Gábor felvétele

Sándor ötgyermekes gépkezelővel, aki már tíz éve dolgozik ezen a munkahelyen. Munkájával elégedett, fizetésével már kevésbé, de ez így szokott lenni.

A következő épületek egyikében érdekes gépek sorakoznak, melyeket műszakonként két-két operátor irányítja. A szalagon érkező ércdarabot fotodiódás és sugárzás érzékelő „vizsgálja meg”, mely azonnal adja tovább utasításait az oldalledobófej és a léglapátos osztályozó berendezés mechanizmusának a beavatkozásra, amely jobbra-balra csapkodva irányítja a közetdarabot a megfelelő helyre attól függően, hogy érc-tartalmú vagy meddő.

Végül kijutunk a zajos épületből a szabadba, ahonnan Szilárd elvtárs még a laborba invitál, ahol bolti mérlegen méri a mintaképpen kivett ércdarabokat, majd kontraszt mérésnek vetik alá. A technológia és a laboratórium által produkált mérési eredmények közötti eltérésnek 10 százalék alatt kell maradnia. Ezt a munkát Horváth József és Györkö Lajos végzik. Itt megtudom a technológustól, hogy a mérési hibák ritkábbak. A hibák nagyobb része a berendezések mechanikai meghibásodásából ered.

Keller Gábor

Feladataink nagyok

A félév befejezésével, a KMP megalakulásának 60. évfordulója és a XI. VIT-tiszteletére indított munkaverseny értékelése elkészült, asztalra kerültek a IV. sz. bányüzem gazdasági eredményei. Termelési tanácskozásokon nyilvánosságra kerültek az eredmények, de a gondok is. Legfőbb gondunk az időarányos nyersérctermelés területén való lemaradásunk. Az okok összetettek, legnagyobb problémát a produktív műszakszám teljesítése okozta. A tavaszi munkánkat, a nyári piHENES követte, túlléptük a tervezett szabadságot, sok volt a betegünk is, a munkafegyelem területén is van mit tennünk. A feladatok megoldásában nagy felelősség hárul a szocia-

lista brigádokra, kollektívákra, hogy hatást gyakoroljanak a rendbontó, fegyelmetlen egyénekre és aktív munkával járuljanak hozzá a feladatok megoldásához, a biztonságos munkavégzést mindenkor szem előtt tartva.

Augusztus végén tárgyalta és fogadta el szakszervezeti bizottságunk az új anyag-ösztönző rendszerét. A módosított prémiumrendszerbe beépített szigorítások egyrészt a teljesítmények növelését célozzák, másrészt a műszakszám-hiány mérséklését eredményezik majd, továbbá ösztönöz a minőség javítására, a technológiai fegyelem megszilárdítására, a balesetmentes munka végzésére.

Tóth János

Letűnt idők nyomában

Arany- és üvegyöngyök a sírokban

A terepjáró gépkocsi küszködve haladt előre az erdei úton. A tengelyig érő sár sokszor elakadással fenyegetett. Rutinos pilótánk azonban lekicsinylően legyintett: — Ez nem terep, járt volna anak idején velem, amikor a kutatósoknál dolgoztam. Ott aztán tényleg adódtak olyan terepviszonyok, hogy a gépkocsi recsegett-ropogott, aztán se előre, se hátra.

A Jakabhegyen vagyunk, utunk célja, felkeresni az őskori település ásátásait. A Janus Pannonius Múzeum fiatal, szenvedélyekkel teli régésze, Maráz Borbála harmadik éve vezet itt az ásátásokat.

— Az itt élt népről még keveset tudunk, bár a feltárások során mindig újabb ismerettel gyarapodunk. A település és a temető a korai vaskorból, i. e. 750—700-ból való. Az itt élő nép valószínűleg az illír és pannon népek

ősei. Ez a jakabhegyi lelőhely egyedülálló a Kárpát-medencében, mert együtt van a település és a temető. Jelenleg a temetőt, pontosabban a halomsírok feltárását végezzük. Mintegy 300—350 sírről tudunk, s az évek folyamán 33 sír ásátását végeztük el. Az idén kivételesen gazdag sírok kerültek feltárára. Többen aranygyöngyöket találtunk, s felbecsülhetetlen jelentőségű, hogy üvegyöngyök is napvilágra kerültek. Ezek az üvegleletek elsők a Kárpát-medencében. Rejtély még, hogy az üveg helyben készült, vagy kereskedőktől vásárolták? Azt tudjuk, hogy Nyugat-Európában e korban már ismerték az üveggyártás technológiáját. De, hogy itt, a Kárpát-medencében?

— A legutóbb feltárt halomsír ez ideig a leggazdagabb, mi több, itt újabb ismeretanyaggal lettünk gazdagabbak. Több ezer kerek kis bronzveret, pityke került elő. Ezek minden bizonnyal textilre vagy bőrre voltak feldolgozva, s valószínű, hogy ebbe csavarták a halottat, majd így tették a máglyára. A legjelentősebb lelet feltárási során e korból először került elő. Érdekessége még, hogy formája alapján Itáliából származik, mely az etruszk és venét népek körében volt használatos. Azt tudtuk, hogy az itáliai népekkel e még névtelen nép cserekereskedelmet folytatott, de tárgyi bizonyíték erre csak most került kezünkbe. Az ilyen felfedezés csuda jó dolog — mondja mosolygva, csupa tüzzel a hangjában a régész.

Az eddig feltárt halomsírok közül többnek a kőépítményeit feltárva hagy-

ták, megteremtve így egy szabadtéri múzeumot. A feltárási munkákat 10—15 évre tervezik, ez idő alatt folytatják a halomsírok további ásátását. Még körülbelül ötven sír feltárása szükséges ahhoz, hogy nagy valószínűséggel megismerjék a jakabhegyi nép életét, ezen belül temetkezési szokásaikat, vallási elképzeléseiket és anyagi kultúrájukat. A földváránál, illetve erődített településnél eddig ásátásokat még nem végeztek. Ennek feltárása jövőre kezdődik szondázó, kutató jelleggel, majd pár év múlva megkezdik a tervszerű feltárást. Ekkor megismerik majd az itt élt nép települési rendszerét. Azt, hogy voltak-e utcáik, milyen gazdasági épületeik voltak és hány helyiségből álltak házaik. Az erdőben most is láthatók a sáncok, melyek a települést körülvették, s a két kapu romjai. Ennek feltárási munkáiról Maráz Borbála így beszél:

— Szeretném a két kapubejáratot, az ahoz tartozó őrtornyokat és kapuvédműveket feltárni és helyreállítani, hogy szabadterj múzeum formájában ezt is bemutathassuk a kirándulóknak, s mindenkinek, ki majd erre jár.

A Janus Pannonius Múzeum e két feltárási munkája mellett a Jakabhegyen 1976-ban elkezdte a pálos rendi kolostor ásátási munkáit is. A múlt évben a munkák szüneteltek, de ez évben újult erővel kezdődött a feltárási munkáival. A feltárással párhuzamosan végzik majd a helyreállítási munkákat is. Itt tárgyi emlékekre nem számíthatnak, de igen szép faragott kövek kerültek elő, s várható még további is — a XIV.—XV. századból —, melyek a kolostor templomát díszítették egykor.

Veress Tamás

Egyesületbe tömörültek a mozgássérültek

A Baranya megyei Tanács harkányi Gyógyfürdő-kórháza kezdeményezésére és hathatós szervező munkájával szeptember 12-én megalakult a Mozgássérültek Baranya megyei Egyesülete. Az alakuló közgyűlést a Vasutas Kultúrotthonban tartották.

Az egyesület célja és feladata a megyében élő mozgássérültek érdekvédelme, összefogása, a társadalmi és kulturális életbe való bekapcsolódásuk elősegítése. Ez a feladat a rehabilitáció szerves része és fontos népgazdasági érdek, hogy a jelentős számú mozgássérült hasznos munkát végezzen.

A mozgássérült fogyatékos részére nem alakult országos szervezet, ezzel a megyei egyesületek foglalkoznak. Az országban a megyék közül Baranya a negyedik, ahol egyesület alakult. Az előkészítő munka során vállalatunk mintegy ötven aktív dolgozója, illetve nyugdíjasa kapott jelentkezési lapot az egyesület alakításával, illetve a tagfelvétellel kapcsolatban. Az érdeklődést jellemzi, hogy a kultúrotthon teljesen megtöltötték a jelentkezők.

A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az egyesület alapszabályzatát. Az állam felügyeletet Pécs város Tanácsa V. B. Igazgatási osztálya látja el. Szakmai, orvosi kérdésekben a Megyei Rehabilitációs Társaság, a harkányi Gyógyfürdő-kórház rehabilitációs osztálya és a Megyei Üzemegészségügyi Szolgálat segíti tanácsaival az egyesületet.

Az alakuló közgyűlés megválasztotta a tisztségviselőket is. Ezek a következők. Elnök: Gaál Péter,

titkárok: dr. Ujhegyi Iлона és Salamon Erzsébet, vezetőségi tagok: Horváth Gyula, Nagy Zsuzsanna, dr. Gáboros Atala, Dobosné Bálint Ildikó, dr. Basa Dezső és Vizner János. Az ellenőrző bizottság tagjai: dr. Balogh Irén, Kiss Károly és Dobos Sándor.

A közgyűlés meghatározta a tagdíjakat, ami a dolgozók esetében 10 forint havonként. A pártoló tagok tagdíja 100 forint egy évre.

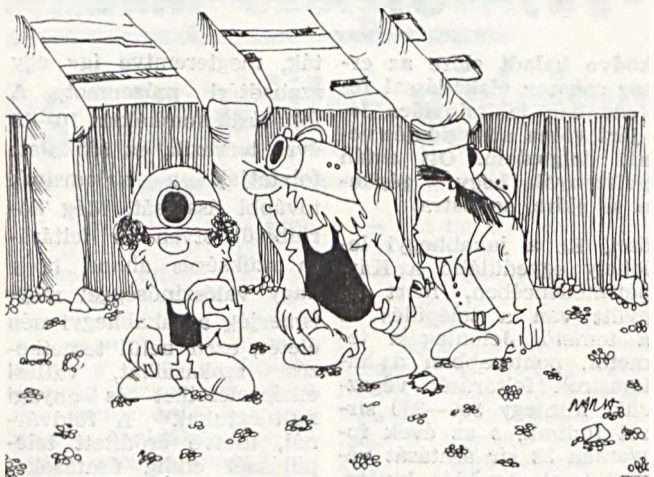
A mozgássérültek továbbra is igénylik az intézmények, a vállalatok segítségét, s az egyesület is csak úgy tud eredményesen tevékenykedni, ha a kért támogatást megkapják.

J. K.



A IV. sz. bányüzem II. körletének 44-es csapatán szeptemberre készíti elő a fejtési munkahelyet Szepesi József vájár és Balázs József csillás. Keller Gábor felvétele

Felemelték az égetett szeszesitalok árát



— Akkor nekünk is 40 százalékkal többet kell dolgoznunk, ha az eddigi mennyiséget tartani akarjuk.

Szarka Tibor rajza

Dolgozóink figyelmébe!

A munkásszállón feleslegessé vált tárgyak eladását október 3—4-én tartjuk 8—14 óra között a munkásszálló B épület alagsorában.

Értékesítésre kerülnek: heverők, székek, szőnyegek, paplanok, tollpárnák, porszívógépek, melyek részletes felsorolása és egységárai az üzemi faliújságokon megtekinthetők.

A megvásárolt tárgyak árát a helyszínen kell befizetni és azokat még a vásárlás napján el kell szállítani.

Felhívjuk dolgozóink figyelmét, hogy a vásárláshoz vállalati igazolványukat hozzák magukkal.

A NÚDLI

Gyermekkoromban alig vártam, hogy öreganyám az új mákot megmossa, megszáritsa és szellős zacskóba a padlás gerendájára felakassza. Mert azt tartotta, hogy ott mindig levegőzik, nem dohosodik, nem penészesedik meg. Minket, gyerekeket ugyan nem a dohosodás érdekelt, sokkal inkább az, hogy mikor lesz ebédre mákos núdli. Öreganyám ugyan sohasem így nevezte, hanem csak angyalbögyöröknek. Aztán, ha jó kedve volt, még másnak is, amit itt most nem említek meg.

Mert a núdli, az angyalbögyörő készítése az ó tudomány volt. Legfeljebb a hozzávaló burgonya hámozásában segédkezünk, no, meg a mák megtörésében. Mert nem volt mákdaráló, még kézzel hajtatható sem, nemhogy robotgép, mint mostanában. De még sárgaréz mozsár sem akadt, hanem fából volt, ami ugyan megrepedt, de a falu öreg kovácsa vaspánttal úgy összeszorította, hogy a fejsze nyelével finomra lehetett törni benne a mákot. Igaz, hogy sokszor kellett emelgetni és ütögetni míg elkészült.

A mák megtörése után néhány szem kockacukrot is megtörtünk, mert a mákos núdli csak édesen jó. Öreganyám ugyan jobban szeretett egy darabot letörni a süvegucorból, aztán késsel vakargatni egy keveset a mákos núdli, nem egyszer hangoztatva, hogy úgy is jó, ha nem

kell mindig „cukmisal” enni.

Mikor a núdli az asztalra került, mi bizony árgus szemekkel figyeltük, hogy öreganyám kinek mennyi cukrot vakar a süvegucor darabjából a mákkal meghintett angyalbögyörőre.

Néha ma is megkívánom a núdli, s ilyenkor a szép gyermekem emlékei idéződnek fel. Bár elmarad a szokásos szertartásos hozzákészülődés, a máknak famozsárban való törése, süvegucor sincs rákaparásra, helyette a boltban vásárolt porcukorral hintem meg a mákot, s édesebb is, mint volt annak idején mindnyájunk kedvenc étele, az új mákkal készült angyalbögyörő.

K.—J.

Mazsolák és pilóták

Nem a gyermekek és felnőttek által is kedvelt televíziós malacról van szó, sem a kalácsos használt szőlőről. Köztünk élnek, járnak-kelnek, s főleg a magukat „pilótának” nevező hivatásos gépkocsivezetők hívják így őket. Ezek a maszek gépkocsivezetők, kiknek száma napról napra gyarapszik. Két kategóriába oszthatók.

Egyik: figyelmes, udvarias, a KRESZ szabályait jól ismerő, óvatos. A gyakorlatokat is embernek tekintik, a zebra előtt előzeny, az úttesten levő pocolyát elkerüli s nem i-gyekszik a másikat lefröccskölni. Nem bosszantja az sem, ha Opel Kadetjén — mellyel ő lakott területen sohasem lépi át a megengedett maximális sebességet — egy rakéta-sebességgel előzi meg egy húszévesen aluli vadmotoros.

Másik: nincs ideje, neki sietni kell. Figyelmén kívül hagyja az időjárás, látási és útviszonyokat. Számára a záróvonal ismeretlen fogalom éppen úgy, mint az előzés feltételei. A műszaki szemlén harmadszorra átevíckélt járgányával úgy száguldozik, mint valami profi versenyző. Adott esetben a szonda már méterekekről olyan lesz leheletétől, mint a

besztercei szilva ősszel. Szerencsére, ez a fajta van kisebbségben. Mégis e kisebbséghez tartozók okoznak frontátvonuláshoz hasonló idegállapotot, rendkívüli vérnyomásemelkedést, s olyan izzadást, mintha árnyékban legalább 35 fokot mutatna a hőmérő higanyszála.

Ezek azt hiszik, hogy a jogosítvány megszerzése után száguldozhatnak most már kedvük szerint. Nem elég a helyszíni bírságolás, betétlap bevonása, szabálysértésért felejtés. Ezeket nevelni kell. Alkalmatlan és alkalmatlan időben egyaránt. Sokat kell velük foglalkozni, tudtukra hatni, hogy cselekedetük a társadalomra és saját magukra milyen veszélyeket hordoz.

Mivel jobb néhány perccel később megérkezni utuk végcéljához, mint eszeveszett gyorsasággal rohanni egy kórház baleseti osztálya felé.

Ha a „mazsolák” és a „pilóták” nagyobb figyelmet tanúsítanak, akkor a a hétfői fekete krónika nem lesz olyan elszomorító, s kevesebb lesz az olyan gyászjelentés, hogy X. Y. tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Mazsolák és pilóták! Rajtatok áll!

Kiss József

Barkácsolás

János szakj ma is éppen olyan mozgékony, mint amikor az üzemből dolgozott. Nem tud nyugodni. Szorgalmasan tesz-vesz odahaza is. Ő a család kifutója, bevásárlója. Tréfásan emlegeti is, hogy mióta nyugdíjba ment, azóta valaki. Ugyanis gyakran hallja, hogy „valaki” hozza be ezt, „valaki” vigye ki azt, „valaki” menjen ide, vagy oda, s ez a „valaki” legtöbbször ő.

Néha még a közelben levő barkácsbolt is meglátogatja, mert ott sok olyan dolgot talál, melyre a ház körül szükség van. Egyik fiatalabb volt munkatársa szavá is tette

egy alkalommal, hogy milyen nyughatatlan ember. Ő bizony, ha egyszer nyugdíjba megy, nem dolgozik, mégcsak nem is barkácsol. Pedig, olyan rettenetesen ma sem törli magát csoportjának az élén.

János szakit ez alkalommal sem hagyta el jó humora és szokimondása.

— Lehet, hogyha nyugdíjba megy, akkor nem barkácsol, mert ahogy hallom, munkaidőben most ezt csinálod.

— ???

— Olyan hírek járnak, hogy fúrod a főnöködet, a bocsottaidat pedig faragod.

Kiss

Művelődjünk, szórakozzunk

A Ságvári Endre Művelődési Ház októberi programjából

2—11-ig: Dísz tárgyak a lakásban. A Centrum Áruház kiállítását a pincegalériában. Megtekinthető vasárnap kivételével mindennap 15—20 óráig.
3—án 16 órakor: A munkásszálló feladatok. Előadó: Pozsgás Miklós, az SZMT kulturális és agitációs propaganda osztály vezetője.
3—án 18 órakor: Elménybeszámoló. Előadó: Hancsicsák Gábor, a MEV VIT-küldötte. (Ifjúsági klub.)
4—én 18,30 órakor a Szolgá-

tató üzem részére: Pécsi írók, költők találkozója a dolgozókkal. Vendégünk: Pákolitz István, Kende Sándor.
4—én 18 órakor: Filmmest. (Ifjúsági klub.)
5—én 16 órakor: Kötetlen beszélgetés a bizalmiak jog- és hatáskörének érvényesüléséről.
18 órakor: Szocialista brigád klubest a Szolgáltató üzem részére. Ismerkedéstől a házaságig. Előadás filmvetítéssel.

6—án és 13—án 16 órakor: Munkásakadémia. A föld keletkezése. Utána az NDK fővárosának múzeuma. Színes film.
6—án 18—21 óráig: Discó. (Ifjúsági klub.)
9—én 17 órakor: Szocialista brigád klubest a Kísérleti kutatási és automatizálási üzem részére. Csillagászati előadás filmvetítéssel.
10—én 18 órakor: Amatőr filmest. Közreműködik az Arma vagy az IXILON filmstúdió. (Ifjúsági klub.)
12—én 17 órakor: Erdélyi városok. TIT előadás a munkásszállón.
12—26-ig: Kiállítás. Játék és varázslat. Rodolfo műsora. Közreműködik Nikolai László színművész. A műsorban vidám vetélkedő.
12—én 18 órakor: IV. üzem KISZ-szervezetének klubestje. (Ifjúsági klub.)
13—án 18—21 óráig: Discó. (Ifjúsági klub.)
Állandó programok. Magánnyosok klubjában minden szerdán 18 órakor egészségügyi előadás. Szabó-varró tanfolyam minden kedden, szerdán. Zeneóvoda minden szerdán. Discó minden vasárnap 18—22 óráig.

A SZERKESZTŐSÉG PORTÁJÁBÓL

„A nyaralásról még egyszer a gyerekek érdekében”

Az Ercbányász 1978. szeptember 1-én megjelent fenti című cikkére válaszolunk.

A gyermekek felügyeletének érdekében történt észrevételezést részben mi is jogosnak tartjuk és szükségesnek látjuk az előrelépést. Mint gyakorló szülők, tudjuk azt is, hogy tíz hosszú hónapokon keresztül mennyire nélkülözünk gyermekeink társaságát. Alig várjuk az iskolaév végét, hogy velünk együtt üdülhessünk és szeretetünk melegével vigyázza óvassuk őket minden rossztól, bajtól — ahogy az általában a családi üdülőkben szokásos. Csak a cikk nyomán jutott most tudomásunkra és derült ki, hogy vannak szülők — szerencsére kevesen —, akik üdülésük néhány napja után óhajtott családi együttétet. Észre sem veszik, hogy gyermekeik életveszélyes helyzeteket teremtenek, amiért elsősorban ők a felelősek. Felelősek a szülők csak nem tulajdonítanak neki jelentőséget mindaddig, amíg baj nem történik. Amikor aztán baj van, kétségbeesnek és mindenki hibás, csak ők nem. Ezen negatív jelenséggel szemben sok jó példát említhetünk, de csak egyet ragadok

ki. Minden második évben egy hatgyermekes munkásszálló érkezik hozzánk üdülni. Gyermekeik fegyelmestek, jólneveltek, illemtudók, s mindenkor szülei társaságában vannak. Sohasem rohagnak a folyosón, mind azok a gyerekek, akik sem a portáznak, sem a kultúrosnak, legkevésbé pedig a szüleinek szót sem fognak.

Nem folytatom tovább, hiszen ezzel nem nyer megoldást a gyermekek védelme és szórakoztatása sem. Az üdülő vezetősége igenis foglalkozott azzal a gondlattal, hogy a gyermekek az üdülési időszakban felügyeletet kapjanak. Tárgyalt a vrsb-titkárral, akinek intézkedése alapján a tárgyi feltételeket — játszóterem, játékok — biztosítottuk. Sajnos a legnehezebb problémát, a személyi kérdést, nem sikerült megoldani.

Összegezve: köszönjük a felvetett hiányosságok megoldására kapott üsztönzést. Ugyanakkor hangsúlyozni szeretnénk még egyszer, hogy a gyerekek felügyeletéért a felelősségváltás szülők és vezetők részéről közös ügy.

EDL MEDÁRD
üdülővezető

Tűnődéseim

A minap a délutáni csúcspontban a keltetőnél többen várakoztunk a buszmegállóban. Mint ilyenkor lenni szokott, a csuklós autóbusz zsúfoltan érkezett. A tömeg mindent és mindenkét elsöpör erővel zúdult az ajtóknak. Bevetésre kerültek a végtagok, s kezdetét vette a taposóharc. Két nyugdíjas bácsikát magával ragadt az emberáradat. Hiába kapálóztak. Kezük reménytelenül keresett valamilyen fogódzót, de csak a levegőt markolhatták. Egyikük, meglegelve a tehetetlenséget, reszkető hangon kifakadt: — Mindig mondtam, hogy a legbutább állat az ember.

Szerettem volna tiltakozni, hogy azért nem ilyen rossz a helyzet, megkülönböztetésben is. De nem tudtam megszólalni. A tömeggel ekkor már a buszon tartózkodtunk, s némaságom egyetlen oka a következő volt. Háttal belepréseltek a jegykiadó automatába, jobbról egy karonülő kisfiú lábcsakái fúródta a bordáimba, balról valami táskafélt próbáltak belemegöngyöszölni. Előtte háttal egy természetes aszszonyság, hatalmas frizuráját fújta minduntalan a szemembe és a számba a hűvös, őszi huzat.

A félreértések elkerülése végett ez nem panasz, hiszen több utastársammal is hasonló sorsa lehetett. Na, de! E kényszerű némaság alatt és miatt végig gondoltam, amit idősebb embertársam mondott, s amiért kifakadt. Az állat kifejezés, mint olyan, nem lepett meg. Sajnos, mint jelzőt, mind gyakrabban s több helyütt emlegetjük. Közlekedésünkben szinte már köztözlésként ismételtük, s mind sűrűbben előfordul vásárlásaink során is, ahol általában tülekedő kedves vásárló társainkat illetjük e jelzővel. Sokszor még cifraza is kicsit e kifejezést. Jó barátok is mind gyakrabban élcelődnek így: — Te egy állat vagy, haver. Az most más

kérdés, hogy milyen az ilyen barátság.

Ami meglepett, hogy új volt a szavak társítása. Igen, ez ellen joggal tiltakozhatunk. Már min az ellen, hogy ezt nyíltan a képünkbe mondják. A kijelentés merész, sokak szerint felháborító. Mert igenis nem igaz, hogy mi tolakodunk a buszon, a köztérben, a hivatalban. Mi igenis mindig csendben, kulturáltan kivárjuk míg ránk kerül a sor. Mi soha nem löködjük, szidjuk embertársainkat. Ez kérem abszurdum is lenne.

Hogy nem vagyunk tekinthetetlen a szomszédokra, a házmasterre, a főnökünkre, a beosztottakra? Ki mer ilyent állítani? Hogy megszegünk írott és íratlan szabályokat, törvényeket, paragrafusokat sértünk és emberi normák ellen vétünk? Hallatlan, ez nem igaz! Tudjuk, ha ilyeneket tennénk, magunk alatt vágnánk a fát. Mert ne mondja senki nekünk, hogy ha tudjuk, hogy elveszik a jogosítványunkat, mi több, még jól meg is büntetnek, esetleg egy időre kivonnak a forgalomból, hogy akkor itáson vezetjük a gépkocsinkat. Az sem igaz, hogy a nehezen megkeresett forintjainkat löversonyre, itátra költjük.

Értsük meg egymást embereket! Ez mind nem igaz, hiszen mi gondolkodunk, s nevetséges még az az apró feltevés is, hogy a busz ajtaján egyszerre húszan akarunk felszállni. Mi kérem, igenis tudjuk, hogy ott egyszerre csak ketten léphetnek fel. Mert a ténnyen is tudja, ha öten jönnek ki az istállóból, egyszerre csak egy fér ki az ajtón. Nem is próbálják másként, komótosan, egyenként kísélnak. Hogy honnan ered az a szólas, hogy a marha, marha? Nem tudjuk kérem, de nem igaz. Az viszont igen, hogy mind többen panaszkodunk magas vérnyomásról, idegesesgről és szívlelgtelenségről.

Veress Tamás

Geológiai kirándulások a Mecseken



A Nagy-Mélyvölgy mésztufa vizesései.

Tér István felvétele

Melegmányi völgy – Kőlyuk

Azt hiszem, nem kell elmagyaráznom, hol van a Fehérkúti turistaház. Az odavezető útról északi irányba kell letérni, mintegy 800 méterre a turistaház előtt, ha a Lapis felől közelítjük meg. Tábla mutatja: Kőlyuk barlang felé. Ez a Nagy-Mélyvölgy felső végződése. Maga a völgy, illetve környéke, az országos jelentőségű természetvédelmi területek közé tartozik. A területet triász-korú, szürke, tengeri mészkő építi fel. A sötét, hűvös, nyáron is kellemes hőmérsékletű völgyben fakad a Kánya- és Mariskaforrás. A Kánya-forrás hozama elérheti az 1000 litert percenként, szárazabb időben azonban tízedrészére is lecsökken. A kristálytisza karsztvíz pataként folyik tovább, s a benne oldott mészkő a sebesfolyású szakaszokon kiválva gyönyörű mésztufa vizeséseket alkot. A forrás mögötti kis kőfülle teteje csaknem teljesen beomlott már. Valamikor itt találták meg a Mecsek hegységben kb. 80 ezer évvel ezelőtt élt ősember néhány kőszerszámát, tűzének faszénmaradékát és néhány csontdarabot a megpörkölt pecsenye maradványaként.

Tovább haladva a völgy egyre keskenyebbé válik, az út egyre nehezebben járható, a mederben levő hatalmas kőtömböket csak nagy erőfeszítés idején tudja megmozgatni a patak vize. Nemsokára kelet felől egy mellékvölgy toroklását érzük el, ez a Melegmányi völgy. Visszafelé majd erre mehetünk.

Most azonban egyenesen haladjunk tovább. Két-háromszáz méter után elérjük utunk célját, a Kőlyuk barlangot. Viszonylag nem hosszú, 253 méter. Hatalmas, széles nyílásának

szikláit benőtte a moha. A barlangban folyó patak vizét felfogják és szűrés, tisztítás után Komló város vízellátására hasznosítják, kb. 1700 köbmétert naponként. Ugyanez történik az idáig jelentősen megnövekedett hozamú patak vizével is. A legérdekesebb pedig az, hogy az orfűi Vízfő-forrásból áttemelt víz is itt jut ki a felszínre és jut el Komlóra. Ugyanis jó néhány évvel ezelőtt a Kőlyuktól mintegy 1800 méterre nyugatra speciális festékoldatot engedtek be egy víznyelő szűk nyílásába. A megfestett víz a Kőlyuk barlangban jelent meg. Nyilvánvaló tehát, hogy az említett víznyelő a Kőlyuk barlang vízgyűjtőjére esik, s egy ismeretlen, ember által valószínűleg nem járható barlangrendszer húzódik a felszín alatt. Átlagban mintegy 1700–1800 köbméter vizet nyomnak fel csővezetéken a Vízfő-forrás felől, majd kitisztított víznyelön leengedve a természetes járatokon keresztül vezetik a vizet, megtakarítva ezzel kb. 1800 méter csővezeték építésének és fenntartásának költségét. Maga a Kőlyuk barlang a víz felhasználása miatt csak rövid szakaszon járható, mert ráccsal le van zárva, de különben is a teljes ismert hosszban két szifon van, mely a továbbhaladást megakadályozza. Szifonnak azt a barlangszakaszt nevezzük, ahol a mennyezet a vízbe ér, tehát csak búvárfelszereléssel — a bátrabbak e nélkül —, víz alatt lehet átúszni. A barlang nyílása alatti vasajtó a vízfeltárási

Visszafordulva egy darabig ugyan azon az úton kell mennünk, mint amelyiken jöttünk, azonban most már a Melegmányi völgybe fordulunk kelet

felé. Néhány száz méter után a Páfrányosnál megpihenve délre kanyarodunk. A Mecsek egyik legsebbe völgyzakasza ez, ahol még hatalmasabb mésztufagátákat láthatunk, mint a Nagy-Mélyvölgyben. Itt közvetlenül megfigyelhetjük a folyóvíz építő és romboló munkáját. Egyik helyen szétterülve szivárogtatja a mésztufagátákat, itt épít, másutt saját mésztufaüledékébe bevágódik, mossa, aprítja, alámosza, a leguruló kőzetdarabokat pedig koptatva, forgatva tovább szállítja. A gátak fölött fakad az Anyák kútja, forrás mögött egy alig járható barlanggal, amely azonban csak felülről, a víznyelől keresztül érhető el.

Egy kis emelkedés, s máris az aszfaltos úton vagyunk. Néhány óra alatt sok szépet láthattunk, a szalonnasütésre alkalmas kiépített helyek pedig többfelé is megtalálhatók. Kellemes őszi túrának ajánlhatjuk.

Koch László

Az egyetlen valóságos nemzetközi nyelv

Az eszperantó

Korunk alapvető jellemzője az élet minden területén jelentkező, a korábbi egyre gyorsabb iramú fejlődés. Ezzel együtt és ennek alapján egyre nagyobb méreteket ölt a modern „népvándorlás”, a turizmus. Nemzetközi adatok szerint 1977-ben 250 millió ember utazott más nyelvű emberek lakta országokba, földrészekre. Az emberek más országok, városok népei megismerésére irányuló igénye egyre szélesebb, egyszersmind megvalósíthatóbb lesz. Ezen igény kielégítésére törvényszerűen szükséges az anyanyelven túl más nyelv ismerete is. Milyen nyelvet célszerű tanulni ennek érdekében?

A földünkön élő több mint négybillió ember háromezernél több nyelvet beszél. Két jelentős világnyelvet, az angolt és a franciát vizsgálva kiderül, hogy ezeket együttvéve is csak akkor beszél az emberiség 10 százaléka, ha azokat is beleszámítjuk, akik úgy tanulták meg ezeket, tehát nem anyanyelvük.

Lehetetlen tehát egyetlen olyan nemzet nyelvét kiválasztani, amelynek ismerete bármely földrészen használható lenne a széles néptömegek körében.

Az igazi megoldás ezért minden nemzetközi kapcsolatban a máris milliók által beszélt eszperantó lenne, az élő nyelvek élő hajtásaként született egyetlen semleges nemzetközi nyelv. Az eszperantó nem egy nemzeté, hanem az egész emberiség szellemi köztulajdona. E mellett valamennyi nemzeti nyelvénél egyszerűbben, kevesebb tanulóval elsajátítható nyelv.

Ajánlasként néhány vélemény közismert személyiségektől:

Dr. Zamenhof, a nyelv megalkotója: „Az egyetlen valóságos nemzetközi nyelv csak semleges nyelv lehet, amely a most élő népek egyikének sem tulaj-

dona. Egészen természetesen tény az, hogy az a nép, amelynek nyelvét nemzetközi nyelvvül választanák, nemsokára az összes többi nép felett hatalmas többséget szerezne.”

Kádár János: „Az eszperantó nyelv művelői és terjesztői nemes ügyet szolgálnak, mert különböző nemzetiségű emberek sok százazres tömegét kapcsolják össze, a népeket elválasztó nemzeti elzárkózottság felszámolását, a népek közötti közeledést, a barátság és szolidaritás elmélyítését mozdítják elő.”

Albert Einstein: „Az eszperantó a nemzetközi nyelv gondolatának legjobb megoldása.”

Gáspár Sándor: „A munkásmozgalomnak aktívan kell támogatnia az eszperantót, a világ nyelvi problémáinak egyetlen demokratikus és gyakorlati megoldását.”

Annak ellenére, hogy az angol világnyelv, szakszerkezeti és munkaspárti vezetők a parlamentben 1977-ben megalakították a Szakszerkezeti és Szövetkezeti Eszperantó Csoportot. Ennek nyílt leveléből: „Ha az eszperantót a világ minden iskolájában első idegen nyelvként tanítanák, a nyelvi probléma egyetlen generáció alatt megoldódna.”

A Magyar Eszperantó Szövetség megyei Területi Bizottsága (7601 Pécs, Pf.: 2.) ez év őszén is indít kezdő és haladó tanfolyamokat. Részvételi díj 200 forint. Személyes jelentkezés: Pécs, Alkotmány u. 3. (keddtől péntekig 17–19 óra között), vagy a Ságvári Endre Művelődési Ház irodájában. Jelentkezési határidő: 1978. október 6.

Befejezésül és biztatásul e nyelvről egy idézet Lev Tolsztojtól: „Az eszperantó elsajátítása olyan csekély áldozatot kíván és oly nagy eredménnyel bíztat, hogy a próbálkozástól senkinek sem szabad visszariadnia.”

Virágh Péter

Változatos, hasznos

Ifjúságunk és szakmunkás-tanuló napok

Immár hatéves hagyomány, hogy a Kommunista Ifjúsági Szövetség rendezésére megrendezi az ifjúságunk napokat. A rendezvénysorozat tartalmaz különböző szakmai, politikai vetélkedőket, a szervezeti élet kérdéseivel foglalkozó tanácskozásokat, sport- és kulturális programokat. Ebben az évben először vesznek részt a nagyszabású találkozón a szakmunkás-tanuló fiatalok.

A szeptember 14–október 15-ig tartó, eseményekben gazdag, minden résztvevő számára hasznos tapasztalatokat adó rendezvénysorozat ideje alatt tanácskoztak Komlón az ország szocialista városainak KISZ-vezetői.

Vállalatunknál tartották a megyei ifjúsági szocialista brigádszervezők tanácskozását, ahol a munkásmozgalmat helyettesítő, sajátos ifjúsági feladatait vitatták meg a résztvevők.

Szeptember 24-én a Pécs-újhegyi sporttelepen változatos, színes, ötletes ügyességi feladatokkal rendezték meg a dolgozó nők második megyei sportnapját. Az Edzett ifjúságért mozgalom keretében Komlón október 1-én tartják a megyei ifjúságunk sportnapok döntőt és október 8-án az újmecsekfaljai sportlétesítmények adnak otthont a szakmunkás-tanulóknak és az érdeklődő fiataloknak.

Kiemelkedő esemény az október 1-én sorra kerülő Ki minek mestere sztergályos vetélkedő, ahol a fiatal szakmunkások gyakorlati és elméleti vizsgálataiban tesznek tanúbizonyságot szakmai, politikai felkészültségükről, elméleti tudásukról. Itt vállalatunk fiataljait két fő képviseli.

A szakma népszerűsítését és a résztvevők továbbképzését szolgálja az a verseny is, amelyet a Nehézipari Minisztérium hirdetett meg az irányítása alá tartozó vállalatok fiataljai részére szerkezeti lakatos és géplakatos szakmákban. A nagyszámú jelentkező közül a legjobb 18 fiatal vetélkedett szeptember 26-án és 28-án a továbbjutást jelentő helyezésekért.

Népgazdaságunk számára jelentős segítséget nyújthat az október 7–8-án megyei szinten szervezett vas- és hulladékgyűjtési akció.

A nagyszabású rendezvénysorozat lehetőséget ad arra, hogy az ifjúsági szervezet értékelje szerveztségét, növelje tömegbefolyását, választ kapjon olyan kérdésekre, amelyek a soron következő feladatok sikeresebb végrehajtását segítik. A rendezvények segítik a tapasztalatok széles körű átadását, hozzájárulnak ahhoz, hogy az üzemekben dolgozó, szakmunkásképző intézetekben tanuló fiatalok még hatékonyabban vehessenek részt a népgazdasági célkitűzések végrehajtásában.

T. I.



Munkában a Szolgáltató üzem öntődjének öntvénytisztítójától, Képünkön: Bogdán Kálmán, ifj. Bogdán Kálmán és Pucher János öntvénytisztítók.

Keller Gábor felvétele

Országos Bányász Lövész Kupa



Győztes mosoly! Szigeti József csapatkapitány átveszi a kupát. Keller Gábor felvétele

Tovább tart a MÉV hegemoniája

Szeptember 9-én befejeződött a III-as és a IV. üzem lőtérien a Bányai Dolgozók Szakszervezete és a MÉV szakszervezeti bizottsága által rendezett nyolcadik országos bányász honvédelmi Lövész Kupa döntője. A versenyen 14 vállalat 28 csapata küzdött a csapat- és egyéni elsőségért.

Az iparág nagy seregszemléje fényes MÉV-sikert hozott, női és férfi csapatunk és Lókáné aranyérmes lett, ezzel továbbra is biztosították a vállalatunk hegemoniáját a legjobbak versenyén.

Nézzük, hogy is történt. Reggel nyolc óra, a versenyzők katonás sorrendben várják az ünnepélyes megnyitót, melyet Rácz Gyula vszb-titkár tartott. A beszéd elhangzása után felcsendült a Bányászhimnusz, majd az induló hangjára a névtáblát tartó úttörők vezetésével elvonultak a versenyzők. Mindkét nem nagy izgalmal készülődött az első sorozatra. A férfiak 30 lövéses összetett, a nők 30 lövéses fekvő testhelyzetben lőttek. Érthető, hogy az érdeklődés elsősorban a hazaiak felé irányult. A 15 csapat pedig az egyik legfontosabb feladatának tartotta, hogy megállítsák őket a győzelmi sorozatban, mely a nyolc év alatt csak egy alkalommal sikerült a dorogi csapatnak.

Sokáig úgy látszott, hogy veszélyben forog férfi csapatunk elsősege, sőt, ez a veszély az utolsó sorozatig tartott, mert versenyzőink jóval tudásuk alatt szerepeltek. Így alaposan megnehezítették saját győzelmüket. Meg kell jegyezni, hogy a riválisok kitűnően felkészültek, ezt bizonyítja, hogy a férfi első három között nem volt pécsi versenyző. Végül is szoros küzdelem után 11 kör e-

lőnyel sikerült az első helyen végezni a méveseknek.

A női csapatversenyben 12 együttes állt a lőállásba. A döntőt az eredmények alapján a MÉV két csapata vívta egymás ellen. Az oroszlaniai kissé leszakadva követték együtteseinket. Egyéniben kiemelkedett Lóka Gyuláné 263 kör teljesítménye. Az ezüstérem sorsát Péhlné és Bozókíné között a több 10 kör találata döntötte el. Jól szerepelt Katonáné, Józsepvicsné és Szemlics Teréz is. Az ünnepélyes díjkiosztásra este 18 órakor került sor a Ságvári Endre Művelődési Ház nagytermében. A díjakat Bimbó József igazgatóhelyettes adta át, majd ezután kezdődött a kultúrumsor, befejezőként pedig sportbárra került sor.

Eredmények. Országos bajnok: MÉV I. női csapat 773 kör (Lókáné, Bozókíné, Péhlné), 2. MÉV II. 756 kör, 3. Oroszlányi Szénbányák 744 kör. Egyéni: 1. Lóka Gyuláné 263 kör (MÉV), 2. Péhlné Jakabné 257 (3x9) kör (MÉV), 3. Bozókíné 257 (2x9) kör (MÉV).

Országos bajnok MÉV I. férfi csapat 1162 kör (Szigeti, Tari, Járó, Szénási, Török, Poós), 2. OKGT Nagykanizsa 1151 kör, 3. Mátraaljai Szénbányák 1147 kör. Egyéniben: 1. Karaffa József 256 kör (Borsod), 2. Lökös János 255 kör (Oroszlány), 3. Pető Sándor 251 kör (Várpalota).

A vállalati szb és a tömegsport bizottság ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik a verseny sikeres szervezésében és rendezésében közreműködtek, munkájukkal hozzájárultak a színvonalas verseny zavartalan lebonyolításához.

Kovács Miklós

Sakk, asztalitenisz

Sárguló levelek, hidegtől csipős reggelek, táskákkal rohangáló gyerekek - visszavonhatatlanul a nyár elmúlásáról, az őszi beköszöntéséről tanúskodnak. Nemcsak a Gergely-naptár, hanem a sportnapló szerint is kezdetét veszi az őszi bajnokság a sakk és asztalitenisz sportágakban.

A Bányász Kupa sakk csapat- és egyéni bajnoksága október 3-án folytatódik a MÉV szálló PMSC termében. Igen tömör az élmény, a vezető IV. üzem A 17 ponttal áll az élen, mindössze egy ponttal előzi meg a második helyen álló EDÜ együttesét. Három ponttal leszakadva a II. üzem pályázik a bronzéremre, de a 12 pontos kutatók még beleszólhatnak a dobogós helyezésekre. Középmezőnyben foglal helyet a Kis-kut, IV. üzem B és a Szolgáltató. Kicső zónában találjuk a IV. üzem C, Anyagosztály és Szálló csapatait.

Egyéni versenyben Horváth István (IV. üzem) vezet 24 ponttal Sámuel (23) és Adorján (22) előtt. Minden esetre nagy küzdelem várható a további játszmákban a csapat- és egyéni elsőségért.

Asztalhoz állnak a fehér-labda kedvelői október 2-től. A mérkőzések színhelye a MÉV szálló és üzemi játéktér. Nőknel a Kutató A, férfiaknál a Központ vezet. A két együttes tetemes előnyre tett szert a riválisokkal szemben és biztosan törnek a bajnokság felé.

K. M.

Labdarúgás

Döntetlenek fordulója

Váratlan fordulatot hozott a Bányász Kupa 14. fordulójára. Eddig százszázalékosan szereplő kutatók pontot vesztettek a II. üzem A csapatával szemben. Érdekes, hogy a csapat pontszáma így is nőtt, mivel a Központ nagy meglepetésre 6:4 arányú vereséget szenvedett a középmezőnyben tanyázó Szolgáltató együttesétől. Folytatja jó szereplését a II. üzem A és B együttese. Döntetlent hozott a két utolsó helyezett EDÜ-Anyagosztály csapatainak találkozója, így a sorrend nem változott, az EDÜ továbbra is tartja 8. helyét az Anyagosztály előtt.

Döntetlen ellenére is lejjebb csúszott a IV. üzem, ugyanakkor a III. üzem megőrizte harmadik helyét a táblázaton.

HÍREK

A II. ORSZÁGOS bányász fafaragó tábor alkalmából készült alkotásokból 41 darabot ajánlottak fel az amatőr művészek a Pécsi Bányászati Gyűjtemény részére. Ez jelentősen bővítette a gyűjtemény művészeti anyagát. A felajánlott műveket időszakos kiállításon tekinthetik meg a látogatók.

A II. SZ. BÁNYAÜZEMI Cséti Ottó szocialista brigád az üzemi MHSZ támogatásával lövészversenyt rendezett a vállalat 12 geofizikai szocialista brigádjára. A Czipo József Vándorkupát a III. sz. bányauzem geofizikai műszaki brigádja nyerte.

SZEPTEMBER 30-ig lehet szavazni az év legszebb bélyegére. Az 1977-ben kiadott 78 darab bélyeg, blokkot a Filatéliai Szemle szeptemberi számának színes melléklete sorszámozva tartalmazza. A legszebbnek tartott bélyeg sorszámát kell beküldeni a Filatéliai Szemle szerkesztőségének címére. A győztes bélyegre szavazók között jutalmat sorsolnak ki, a bélyeg tervezője pedig vándordíjat kap.

A VÁLLALATI nőbizottság és a Magyar Vöröskereszt vállalati szervezete onkológiai vizsgálatot szervezett a munkásszállón a nődolgozóink részére. Szeptemberben két alkalommal volt vizsgálat és október 3-án ismét fogadják az érdeklődőket. A vizsgálatokat dr. Márton Zoltán és dr. Pálfi Kálmán főorvosok végezték.

EMLEKTÁBLÁT kapott Béli Máttyás, a 18. század egyik legnagyobb magyar tudósa, aki először adott történeti-földrajzi ismertetést a Balatonvidékről. A Balatonkeresztyon szeptember 28-án tartott ünnepségen az emléktáblát a turistaszállón helyezték el, s az ünnepségen részt vett vállalatunk fúvószenekara is. A Magyar Tudományos Akadémia kiküldött előadói emlékülésen méltatták Béli Máttyás munkásságát.

AZ EZ EVI utolsó NDK cse-rendültetési csoportot fogadtuk Harkányban. A 30 fős csoport tagjai két hétig üdültek s közben kiránduláson vettek részt Siklóson, Villányban, Pécsen és Mohácson, valamint megismerkedtek fővárosunk nevezetességeivel.

A KISZ vállalati Bizottsága 1976-ban vándorszerleget alapított a labdarúgást kedvelő fiatalok részére. A labdarúgó villámturnákat a bányásznapok tiszteletére szervezik. Az idén a Kutató-mélyfúró üzem volt a rendező. A torna eredménye: 1. Szolgáltató üzem, 2. IV. sz. bányauzem, 3. Kutató-mélyfúró üzem csapata. A legjobb góllövő címet Farkas Ferenc, a Kutató-mélyfúró üzem játékosa nyerte el.

KERESZTREJTÉNY

Rejtvényünk vizsz. 1., folytatva függ. 14., vizsz. 29., 35., 50., 52., 60. és 67. sorában Galambosi László Napóli föld című verséből idézünk. Megfejtését az idézetet kérjük beküldeni a szerkesztőség címére 1978. október 10-ig. A helyes megfejtők között könyveket sorsolunk ki.

1	D	2	3	4	5	6	7	8	9	M	10	11	12	13	14	F
15						15										
17					18		19			20			21			
22				23		24			25			26			27	
28			29				30	31				32			33	
T		34					35						A			A
36	37				38		39									40
41		42		43		44		45		46	47				48	
49				50			51			52					53	
54			55			56		57					58		59	
K		60	T		61	62				63		64				U
65	66		67							68	69					70
71		72		73						74					75	
76			77				78	79						80		
81				82			83			84				85		
L											A'					86

Vízszintes: 14. Előlény. 15. Házikó. 16. Női név (ék. f.). 17. Készítendő. 19. Szintén ne. 21. Női név. 22. Házikó. 23. Féreg. 25. Magyar város. 27. Lakat közepe. 28. Kötőszó. 33. Igekötő. 34. Szemmel érzékel. 36. Szibériai felyő. 39. Allami bevétel. 40. Keresztül. 41. Tazsit. 43. Menyasszony. 45. Leeds folyója. 48. Levelet küldött. 49. Három - oroszul. 53. Gyapjúhulladék. 54. Gödröt mélyít. 56. Többség. 59. K.S. 64. Fizetség. 65. Azonosak. 69. Rangjelző. 70. P.R. 71. S.Z.S. 73. Lám. 74. Erdőt alkotnak. 75. Ivadék. 76. Vég nélkül zizeg. 78. Igen - oroszul. 80. Oraalkatrészt. 81. Becézett Ödön. 83. Gríz. 85. Kas. 86. Tantál.

Függőleges: 2. Másféppen. 3. Kálium (ford.). 4. Nátrium és nitrogén vegyjele. 5. D.T. 6. Üres láb. 7. Ruhát tisztít. 3. Férfi név. 9. Klejtett mássalhangzó. 10. Amerícium. 11. Irányítószáma: 3350. 12. Operarészlet. 13. Osztrák költő. 18. I.Z.S. 20. Mérete darabok. 23. Kuckó. 24. Tus betűi. 25. Nyíróeszközök. 26. Rézben eredetű. 29. Oajnos növény. 30. Tisza mellékvize. 31. Spártai királynő. 32. Érdektelenné vált. 37. Fűszer. 38. Herélt kos. 40. Mélyedés. 42. Ötvenegy - római számmal. 43. A.F. 44. A széle. 46. Ijesztő. 47. Kicsinyítőképző (ford.). 48. I.K. 51. Vég nélküli törles. 55. Hűvös. 57. Permet része! 58. Reszket. 61. Benzin része! 62. Urinó. 63. Fia betűi. 64. Kocsisülés. 66. Óra méri (névelővel). 68. Varjúbeszéd. 70. Tarokk kártyalap. 72. Belső szerv. 75. Szőlőlé. 77. Szántóeszköz. 78. Ének. 79. Becézett női név. 80. R.O.A. 82. Igekötő. 83. Kötőszó. 84. A.K. 85. Üres kád.

Juhász Károly

Lapunk szeptember 1-i számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése: A vágy bennem, mint az uránium, / csendesen és fénytelenül sugárzik, / és észrevétel nélkül bomló test molekuláit.

Könyvjutalomban részesültek: Seiber Józsefné (7673 Kövágószőlős, Ujtelep 10.), Villai Elemér (Központ), Okolicsányi Pál (3348 Szilvásvárad, Egri út 31.).

Országos kézilabda döntő

Sérülések tizedelték a csapatot

Nagy várakozással tekintett a MÉV férfi kézilabda válogatottja a Szolnokon rendezett országos bányász kézilabda döntőjére. Optimizmusuk jogos volt, eddig négy alkalommal álltak a dobogó különböző fokain és a szeptember 2-3-i döntő is jóval kecsegtetett. Az első mérkőzésre, min nyitóra, szombaton került sor a szolnoki körcsarnokban.

Ellenfél a Borsodi Szénbányák együttese volt. Számunkra az első félidő jól zárult, csapatunk 8 gól különbséggel kezdte a szünet utáni játékot. A második félidő olyan, amit el kell felejteni. Rövidzárlat következett, az ellenfél kiegyenlített, sőt egygólos vezetést szerzett és ekkor jött Reiner Súlyos sérülése. A játékost Achilles inszakadással kórházba, majd aznap Pécsre szállították és a délutáni órákban megoperálták. Csapatunk végülis veszített állásból a maga javára fordította az eredményt és 12:11-re győzött. Délután az OKGT Siófok együttese ellen játszott és a bemutatott mérkőzésnek is mondható találkozón 22:9 arányban győztek. Közben több játékosunk megsérült, sőt, még a tartalékok között sem lehetett egészséges játékost találni. Ezután következett a csoportelsőgért vívott küzdelem Várpalota ellen. A sérülések miatt együttesünknek nem sok esélye volt a múlt évi bajnokkal szemben. De még így is csak 12:11 arányban szenvedtek vereséget, ami azt jelentette, hogy másnap a nógrádi együttesel játszhattak a bronzéremért. A mérkőzés előtt a játékosok orvosi kezelésben részesültek, hogy pályára tudjanak lépni. A nagy rutin, tapasztalat most aztán előtérbe került. Sikerült az ellenfél rohamait lassítani, sőt, nagyon ügyesen a mieink tartották a labdát és végül is sikerült a bronzérmét megszerezni. Az eredményhirdetésnél volt egy felejthetetlen pillanat: a versenybíró Heedus Mihálynak, a MÉV gépkocsivezetőjének átadta a különdíjat, amiért Pécsre vitte a sérült játékos és még aznap visszajött Szolnokra. Mi is köszönjük.

Az országos kézilabda döntőjét Szolnok és Várpalota játszotta, a Kupát a hazaiak nyerték. Közben több játékosunk

Kovács

MECSEKI Ércbányász

Világ proletárjai, egyesüljétek!

A MECSEKI ÉRCBÁNYASZATI VÁLLALAT DOLGOZÓINAK LAPJA

XV. ÉVFOLYAM 20. SZÁM

ÁRA 50 FILLÉR

1978. OKTÓBER 15.

Kitüntetés A BDSZ elnökségének napirendjén

Lapunk október elsejei számában közöltük a fegyveres erők napja alkalmából kitüntetett dolgozóink névsorát. Lapzárta után hírt kaptunk arról, hogy még további dolgozóink is kitüntetésben részesültek. Az MHSZ-ben kifejtett kimagasló tevékenységükért a Honvédelmi Érdemérem kitüntetésben részesült tizenöt éves munkájáért Kalkó Ede (ÉDÜ), míg a kitüntetést 10 éves tevékenységükért Kukai András, Sáfrány István (II. sz. bányüzem), Bakó József (III. sz. bányüzem), Varga Ernő (IV. sz. bányüzem), Timár Lajos, Somogyi György (ÉDÜ), Rátkai Tamás (Kísérleti kutatási és automatizálási üzem), Varga Béla (Kutató-mélyfúró üzem), Hegyi József, Jillek Szabolcs, Süveges József (Szolgáltató üzem) és Geisz Ferenc (Központ) vehették át.

A szovjet technika bevezetése és alkalmazása terén elért kimagasló tevékenységéért a Szovjetunió közpépipari minisztere Bányász Dicsőség Érdemérem kitüntetésben részesítette Bujtor Béla gazdaságpolitikai tanácsadót (Központ), Kocsor Ferenc üzembeszervezőt (III. sz. bányüzem) és Deák László v. járt (IV. sz. bányüzem).

Önkéntes műszak a lakás-építési alap bővítésére

Szeptember 23-án bányászaink termelő, kiszolgáló és a Szolgáltató üzemnek a területekhez kapcsolódó munkahelyein önkéntes termelő műszakot szervezett vállalatunk.

A megfelelő előkészítés után a munkahelyekről — több helyütt kevesebb létszámmal — az előző napok átlagteljesítményét hozták dolgozóink.

A termelőcsapatok dolgozóinak a havi átlagos teljesítmény, illetve az időbéres dolgozóknál a napi műszakbér 70 százalékát közvetlenül a dolgozók részére számfejtették, a további 30 százalékot pedig külön bérjegyzéken csoportonként, illetve csoportonként számolják el.

A műszak elérte célját. A termelő munkát végző és az őket kiszolgáló területeken dolgozók lelkiismeretes munkájukkal baleset- és rendkívüli esemény mentes tevékenységükkel hozzájárultak vállalatunk termelési mutatóinak emeléséhez, a 30 százalék felajánlásával pedig a lakásépítési alap anyagi bővítéséhez. T. I.

Dolgozóink munkakörülményei, baleseti helyzete

A Bányai Dolgozók Szakszervezetének Elnöksége szeptember 12-én megtárgyalta a MÉV dolgozóinak munkakörülményeiről, a baleseti helyzetéről, a foglalkozási ártalmak alakulásáról, az e területeken tett intézkedésekről szóló jelentést. Az igazgató és a vszb közös beszámolója 1975-től foglalta össze a témába tartozó adatokat, kérdéseket.

A jelentés megállapítja, hogy a munkakörülmények lényegesen javultak. Évente rendszeresen mintegy 20 millió forintot fordítunk műszaki fejlesztésre, s ezen belül fontos feladatnak tekintjük a vállalatunk a munka biztonságának fokozását, a nehéz fizikai munka csökkentését, az egészségügyi feltételek javítását. A technológiai fejlesztésre is gondot fordítunk. A termelékenység növelése érdekében tömegtermelő fejti technológia kialakítása van folyamatban. A gépesítést is ennek szellemében végezzük. Jelenleg 166 darab előtölts fúróberendezést üzemeltetünk, s 1980. év végére minden vajúró csapatot ellátunk korszerű fúróberendezéssel. A nehéz fizikai munka gépesítésére a múlt évben 17,2 millió forintot fordítottunk.

A gépesítés mellett a szociális körülményeket is javítottuk (öltöző-fürdők korszerűsítése, védőital-ellátás kiterjesztése, súlyfűrdő építés stb.).

Vállalatunk igen sok intézkedést tett a baleseti helyzet javítása érdeké-

ben. A baleseti gyakoriság csökkent, de emelkedett a balesetek súlyossága. A halálos üzemi balesetek száma is növekedett. Ezért továbbra is elemezni kell a baleseti forrásokat és intézkedni kell azok megszüntetésére. Jobban kell támaszkodni a munkavédelmi örmozgalmra, meg kell követelni a dolgozóktól a munkavédelmi szabályok betartását.

Komoly gondot okoz a vállalatnak a csökkent munkaképességű dolgozók számának emelkedése. A nehéz bányászati munka és a foglalkozási ártalmak kikezdi a dolgozók egészségét és a múlt évben is pl. mintegy 200 dolgozót kellett rehabilitációs áthelyezésben részesíteni. A dolgozók egészségének romlása aggasztóan nagymértékű. A múlt év végén a 15 százalék feletti munkaképesség csökkenéssel nyilvántartott dolgozók aránya a vállalati létszám több mint 10 százalékát tette ki.

A rehabilitáció, a munkaerő elhasználódás gondot okoz a munkaerőgazdálkodásban, a kártérítési, keresetkiegészítési rendel-

kezések pedig súlyos anyagi terhet rónak a vállalatra.

A gondok, problémák ismeretében a jelentés meghatározta a további feladatokat is. Vállalatunknál az elkövetkezendő 5—10 évben minőségileg új helyzet kialakulásával kell számolni, áttértünk a mélyművelésre, s ez további kedvezőtlen munkakörülményeket fog jelenteni. E problémák megoldására is fel kell készülni.

A jelentést a szóbeli kiegészítéssel, a kérdésekre adott válaszokkal az elnökség elfogadta, s a jelentésben foglalt feladatokat határozattá emelték. Elismerték azt a tudatos tevékenységet, amit a gazdasági vezetés és a vszb tett a dolgozók egészségvédelmére, a munkakörülmények javítása érdekében. Hangsúlyozták, hogy pánikba esni nem szabad, legfontosabb feladat a technológiai és biztonsági fegyelm betartása a dolgozók és vezetők részéről egyaránt. Szigorúan, de emberségesen kell eljárni. Támaszkodni kell arra az 500 fős munkavédelmi őrhálózatra, amely már eddig is sokat tett az ellenőrzés, a nevelés területén. A szakszervezeti tisztviselőknek is feladata a fegyelmzett munkára nevelés, a szemlélet formálása.

A BDSZ elnöksége a jelentésben foglaltak további vizsgálatával háromtagú bizottságot bízott meg. A bizottság tagjai a NIM, az OBF és a BDSZ képviselői.

Juhász Károly



Eligazításra várva a III. sz. bányüzem felolvasó termében.

Szabó Győző felvétele



Impozáns látványt nyújt esti kivilágításban a Szigeti úti 25 emeletes toronyház. Keller Gábor felvétele

Karszthidrogeológiai tanácskozás Budapesten

Szeptember 18 és 21 között tartották meg Budapesten a nemzetközi karszthidrogeológiai szimpoziumot. A napirenden szereplő egyik legfontosabb kérdés a karsztvizek emberi szükségletek kielégítésére szolgáló felhasználásának problémája volt.

Jelenleg a jó minőségű ivóvíz biztosítása földünk egyik legfontosabb problémája. A vízellátás megoldásánál nehézségeket jelent a víz mértéktelen pazarlása, a föld alatti és felszíni vizek ipari és kommunális szennyezettsége. A felszíni vagy vékony talajréteg által fedett karsztos képződmények számos esetben e területek vízellátásának egyedüli forrását jelentik. A karsztvizek ésszerű felhasználása és a karsztforrások elapadásának megelőzése érdekében nélkülözhetetlen működési rendszerük állandó szemmel tartása.

A föld alatti vizek különböző célra történő felhasználásához (ivóvíz, ipari, gyógyászati célokra stb.) nemcsak mennyiségü-

ket kell ismernünk, hanem minőségüket is. Az adott témáról tartott előadást vállalatunk hidrogeológusa, Rónaki László is: A vízművesített mecseki karsztforrások vízminőségvédelmét szolgáló kutatások címmel, amely tulajdonképpen a Tettforrással foglalkozott.

Számos előadást szenteltek a karsztos területek föld alatti vizeinek a szennyeződéstől való megóvására, különösen a kőzetek felszíni kibúvásainak környékén. Az ipari szennyvíz, a bányavíz, a mezőgazdaságban alkalmazott trágya, a városi hulladék olyan mértékben szennyezik, hogy veszélyessé válhatnak az emberi egészségre. Koch László A mélyfúrások földtani kutatás karsztvízvédelmi kihatásai című előadásában a karsztvizeknek a Nyugat-Mecsek északi szárnyán, a Kutató-mélyfúró üzem által végzett fúrások kutatómunka során keletkező szennyeződéstől való megóvásának módszereiről tartott előadást.

Matvejeva Tamara

Szépen fejlődött vállalatunk patronáló tevékenysége

Vállalatunk párt-végrehajtóbizottsága és szakszervezeti bizottsága 1971 óta általában két évenként megvizsgálja a patronáló tevékenységet és javaslataival, állásfoglalásaival, határozataival törekszik a munka színvonalának emelésére.

Legutóbb 1978. szeptember 28-án tárgyalta az együttes ülés — ezúttal kiegészülve a KISZ vállalati Bizottságával — a vállalat patronáló tevékenységét **Bimbó József** igazgatóhelyettes előterjesztésében. A napirend tárgyalásában részt vett **Légrádi Rudolfné**, a városi tanács művelődési osztályvezető helyettese és **Simoné Horváth Gizella**, a művelődési osztály óvodai felügyelője. Az írásos anyagból röviden a következőket emelhetjük ki:

Már az 1971. évi tanácskozás szorgalmazta a patronáló munka koordinálását. Felhívta a figyelmet az erők koncentrálására, a patronált intézmények számának optimalizálására és a közösségek teherbíró képességének szem előtt tartására. Ma vállalatunknál a szocialista brigádok többsége — közel 350 — bekapcsolódott a patronáló mozgalomba. Szinte minden intézménnyel szerződés vagy megállapodás alapján történik a patronálás. Előfordul azonban, hogy ezek a megállapodások egyéni vagy brigádkezdemenyvezések, s nem üzemi, illetve vállalati összefogás eredményei.

Az értékelésekből, tapasztalatokból kitűnik az is, hogy esetenként szubjektív okokból versenyt, vagy mennyiségi szemlélet hatására mind üzemeink, mind az intézmények indokolatlan igényeket fogalmaznak meg, illetve támogatnak. Például: sok szülő, brigádat, vagy brigád önálló kezdeményezésre alapítja vagy bővíti a kapcsolatokat az üzemi költségek terhére. Előfor-

dul, hogy két üzem egy intézmény patronálását szorgalmazza. Több intézmény vezetése már egyenesen elvárja a támogatás mértékének jelentős növeledését. Van olyan üzemünk, amely annyi intézmény patronálására vállalkozott, hogy erejét meghaladó társadalmi munkaórák teljesítésével tud csak eleget tenni kötelezettségének.

A munkásosztály helyzetének javítására hozott MSZMP KB határozat vállalati végrehajtásába szervesen beilleszkedik a patronáló és városfejlesztő tevékenység. E tevékenység dolgozóink szocialista brigádjaink áldozatos, önzetlen segítő-készségével párosul. A vállalat KISZ-szervezetei is egyre növekvő aktivitással kapcsolódnak be, s jó a patronáló tevékenysége az MHSZ szervezeteinek is. Különösen elismerésre méltó a felelősséggel végzett honvédelmi nevelés a lövészklubok vezetői részéről.

Összefoglalva a vállalat patronáló tevékenysége eredményes. Színvonalában, tartalmában a párt-végrehajtóbizottság határozata szellemében tovább fejlődött. Fokozottabban kell azonban szorgalmazni a munkaidőn kívüli patronálást és az anyagi, technikai segítség normalizálását is javítani kell a társadalmi tulajdon védelmét. Az is igaz, hogy ma már egyre inkább jellemző — a még mindig kiemelkedő anyagi támogatás mellett — a politikai, szocialista és közösségi életszemlélet formáló, nevelő tevékenység.

A fentiekben vázlatosan ismertett írásbeli leletés vitájában igen sokan vettek részt. Ez is bizonyítja a téma széles érdeklődést kiváltó hatását, társadalmpolitikai jelentőségét. A vitában felszólalt **Hagyó Árpád** (II. sz. bányauzem), **Halász István** (Szolgáltató üzem), **Szondy Lajos** és **Tündök Sándorné** (Kísérleti kutatási és automatizálási üzem), **Simon Sándor** (Központ), **Földes András** (EDÜ), **Légrádi Rudolfné** (városi tanács) és **Mészáros István**, a KISZ vállalati Bizottsága titkára.

Az együttes ülés állásfoglalását **Rácz Gyula** vszb-titkár foglalta össze. Többek között elmondta, hogy a szubjektív alapon, egyes brigádok, vagy dolgozók kezdeményezésére vállalt patronálásokat meg kell szüntetni. Csökkenteni kell az egyes üzemek erejét túlzottan meghaladó vállalásokat. Az egyes intézmények által támasztott anyagi igények teljesítését az ésszerű takarékoság figyelembe vételével, a társadalmi tulajdon megóvása érdekében csökkenteni kell. Törekedni kell arra, hogy az indokolt és szükséges fizikai munkavégzés anyagát a patronált intézmény biztosítsa. Kihangsúlyozta, hogy a patronáló munkát — a

társadalmi munka jelleg erősítése végett — munka időn kívül kell végezni. A gyermekintézményeket patronáló munkában a tartalmi vonatkozásokat kell erősíteni. A KISZ-szervezetek tevékenységében domináljon: a pályaválasztásban és az úttörőmozgalomban való segítség mellett a KISZ-életre és a munkára nevelés. Az MHSZ szervezetek munkájában tovább erősödjön a honvédelmi nevelési feladatok és klubok munkájának segítése. Irányuljon a patronáló tevékenység a bányamunka, a munkáshagyományok megismertetésére és megszerettetésére.

Az együttes ülés a napirendi pont írásos jelentését a szóbeli kiegészítésekkel együtt elfogadta. Ezt követően a tanácskozás **Bujtor Béla** vállalati pb-titkár helyettes előterjesztésében a cselekvési program időarányos végrehajtását vitatta meg.

Egy óra a gépészeti osztályvezetőnél



A vállalat gépészeti és energetikai önálló osztály — jóllehet csak gépészeti osztályként emlegetjük — vezetője **Kovács László**, csendes, halkszavú ember. Legfőbb jellemzője, hogy ropant elfoglalt, s mint ilyen nehezen lehet irodájában elérni. Beszélgetésünket megelőzően hete-

A tervezéstől a selejtezésig

ken keresztül hiába kopogtattam irodája ajtaján. Az üzemeket járta, s járja napjainkban is. A naptárban előre bejegyzett feladatok már hetekkel előre megelőzik. Középpontot használva, arra sinces ideje, hogy nyugodtan elszívjon egy cigarettát. Az igazsághoz azonban hozzá tartozik, hogy nem dohánnyal.

— **Hogyan lett bányagépészmérnök?**

— A Budapesti Műszaki Egyetem hadmérnök karának repülőmérnök fakultásán szereztem diplomát. A friss diplomával a felajánlott elhelyezkedési lehetőségek között kimondottan repülőmérnök munkakör nem volt. Így a Komló Szénbányászati Tröszt Kossuth-bányai gépüzemébe jöttem dolgozni. Csodálkozom, hogy hogyan kerültem oda? A választ ott kell kezdenem, hogy a hadmérnök karon az általános gépészmérnök képzés mellett kaptuk a repülőmérnök képzést. Így nem okozott gondot bányánál gépészmérnökként elhelyezkednem.

— A másik tényező viszont, hogy Komlóra ismerősként jöttem. Gimnáziumi éveim nyári szünidejében a Kossuth-aknai kaparó (láncos vonzó) szerelőbrigádnál dolgoztam. Gépészmérnöki pályaválasztásom itt érlelődött meg bennem. Ezek után talán érthető, hogy az egyetem után Komlóra jöttem. Először mint szakbajáró lakatos és forgácsoló csoportvezető dolgoztam, majd a Zobáki aknai szereléséhez kerültem csoportvezetőnek. A későbbiekben a beruházási szerelő részleg főművezetőjének neveztek ki. Az évek során így lettem repülőmérnökből bányagépészmérnök.

— **Mikor került a vállalathoz?**

— 1961 januárjában a főműhelyhez főmérnöknek, majd nem sokkal később jelenlegi helyemre kerültem.

— **Mi a gépészeti osztály feladata?**

— Elsősorban a Szolgáltató üzem irányítása, hiszen az üzem jó vagy rossz munkája döntően befolyásolja a vállalat gépészeti és villamos szakszolgálatának tevékenységét. Ezen túl a többi üzem hasonló szakszolgálatának műszaki irányítása a feladatunk.

— Ahhoz, hogy a vállalat gépesítése, villamosítása egységes elképzelések alapján fejlődjön, osztályunknak már a tervezés, beruházás időszakában az illetékes szervekkel aktívan kell közreműködnie. Ez a tevékenységünk egészen a gépi, illetve villamos berendezések selejtezéséig tart, mert ennek indokoltságát is mi állapítjuk meg. Ennek a sokrétű feladatnak a megoldására biztosíték az osztály nagy

szakmai gyakorlattal rendelkező, jól felkészült kollektívja.

— **Az V. sz. bányauzem építéséhez hogyan kapcsolódnak munkájukkal?**

— Az V. sz. bányauzem úgymond első létezési perctől kezdve az ottani gépi berendezések, a bányák kialakításának zsűrítésénél minden esetben részt vettünk. Véleményünket rendszeresen kikéri a beruházási osztály, de, hogy még alaposabban tudjuk előkészíteni az üzemnek a gépi és villamos felszereltségét, a munkánkba bevontuk a bányauzemek gépész és villamos szakembereit is. Így az ő gyakorlati tapasztalataikat is igyekszünk beilleszteni az új elképzelésekbe.

— **A Gépípari Tudományos Egyesület pécsi szervezetében megtalálhatók-e szakembereink?**

— Igen. Sőt, igen „ütőképesek” a bányagépész és vegyipar szakosztályok. A bányagépész szakosztály gyakorlatilag a bányauzemeknél és a központban dolgozó gépész szakemberekre épül, a vegyipar szakosztály pedig az EDÜ-ben dolgozó szakemberekre. Említésre méltó még a szervezet öntödei szakosztálya, mely gyakorlatilag a vállalat szakemberei kezdeményezésével alakult meg, jöhet, csatlakoztak a megyében levő öntödéi szakemberei is. E szakosztályok évente visszatérő rendezvényei elsődlegesen a vállalat termelését elősegítő gépesítés megkönnyítését, fejlesztését tűzik feladatuk.

— **Repülőmérnöki diplomával a „zsebében” bányavállalatnál dolgozik...**

— Nézze, én problémamentesen tudtam erre a szakmára áttérni. Szerencsémre, tudtam, hogy a bányagépészet roppant változatos feladatot tud jelenteni egy gépészmérnöknek. A bányagépek nem egysíkúak, a gépipar jellegzetes gépeitől kezdve a különleges bányagépekig minden megtalálható ezen a skálán. Ez nagyban enyhítette a mérnökpályámon belüli váltást. Természetesen, azért hagyott nyomot, mert igen sokáig, s még talán most is él bennem a repülés iránti érdeklődés. Egyébként az egyetem elvégzése után néhány évvel később lehetőségem nyílt arra, hogy repülőmérnökként elhelyezkedjem. Erre azonban két okból nem vállalkoztam. Az egyik, hogy valóban megtaláltam mint gépészmérnök a bányászaton azt a területet, amely feladatával, változatosságával leköttette érdeklődésemet. Az is igaz viszont, hogy, aki három évig nem tart lépést a repüléstechnikával, az roppant nehezen tudja behozni a lemaradást. En akkor már nem láttam értelmét, hogy újra a rajtköré álljak.

Veress Tamás

Háromnapos sorozat

Verseny és ünnep

Szeptember 29-én volt a pákozdi csata 130. évfordulója. Ez alkalmából háromnapos rendezvénysorozattal ünnepelte vállalatunk a fegyveres erőket.

A KISZ vállalati Bizottsága és a Szolgáltató üzem KISZ-, valamint MHSZ szervezetének rendezésében a szeptember 27-i kispuskás lövészverseny kezdését az ünnepség. Ezt követően a 28-án megtartott sportpisztolyos verseny, majd 29-én ünnepi nagygyűléssel zárult a program.

A lövészversenyen részt vettek a Bajcsy, a Petőfi, a Nagy S. laktanyák, a határőrség, rendőrség, pénzügyőrség, munkásőrség, a MEV Ifjú Gárda, valamint vállalatunk üzeminek csapatai.

A kispuskás versenyt és a KISZ-bizottság kupáját a Városi Rendőrkapitányság csapata nyerte. Egyéniben Kovács Jenő (rendőrség) lett az első. A pisztolyverseny győztese és a

kupa védője a MEV EDÜ csapata lett, egyéniben Sáfány István (EDÜ) lett a győztes.

A 29-i ünnepi nagygyűlést Kósa József üzemvezető nyitotta meg köszöntővel a vendégeket. A meghívottak között foglaltak helyet az MHSZ megyei és városi vezetői, a pécsi fegyveres testületek parancsnokai.

Az ünnepi beszédet **Bimbó József**, vállalatunk igazgatóhelyettese tartotta. Ezután került sor a kitüntetések átadására, melyeket **Bujtor Béla**, vállalatunk pártbizottságának munkatársa nyújtott át. Honvédelmi Erdemérem arany fokozatát öten, ezüst fokozatát öten és bronz fokozatát nyolcan kapták meg. MHSZ Kiváló Munkáért kitüntetésben nyolcan részesültek. Ezután munkás-katona találkozó keretében baráti beszélgetésre került sor.

Hegyi József



Munkában a sokszorosító. **Csabai István** és **Meszcsán János** az ifjúsági parlamentekhez készítik a kérdőíveket és az üzemi vezetői beszámoló anyagát a Szolgáltató üzemben.

Hegyi József felvétele

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
 Felelős szerkesztő: **Gélsz Ferenc**
 Szerkesztő: **Ragoncsa János**
 Szerkesztőség: 7633 Pécs, 39-es dandár út 19. Telefon: 15-851
 Vállalati tel.: 7-243, 7-147

Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
 Felelős kiadó: **Braun Károly**
 Kiadóhivatal: 7601 Pécs, Hunyadi út 11. Telefon: 15-000

MEV Nyomda 7633 Pécs, 39-es dandár út 19.
 Megbízott felelős vezető: **Mogyorósi Sándor**

Megjelenik kéthetenként
 Előfizethető a szakszervezeti bizalmi laknál
 Előfizetési díj egy évre 12 forint
 Ny-623-4

Egészségünk védelme érdekében

A vibrációs megbetegedések mellé új „körtünet” jelentkezett üzemünknel, vállalatunknál, az úgynevezett zajártalom. Az Egészségügyi Minisztérium elismerte munkahelyi ártalomként a halláscsökkenést. Ezzel bányászaink jogos igénye nyert orvoslást. De vajon megteszünk-e mindent annak érdekében, hogy egészségünk ne károsodjék? A válasz egyértelműen nem.

Vállalatunk „kemény” valutát fizet azért, hogy dolgozóink hozzájussanak a Bilsom-vattához, ami bizonyítottan védi a fület a zajártalomtól. Ebből a vattából a háztartástól kezdve a kocsik mentődobozáig mindenütt található, csak éppen munkavégzés közben a dolgozó fülében nem.

Vállalati megrendelésre a közeljövőben újonnan kikísérletezett fülvédőket kapnak üzemünk. Kísérletek alapján megbizonyosodott, hogy ezek a fülvédők a Bilsom-vattával együtt tökéletes biztonságot nyújtanak a zajártalom ellen. De, sajnos ez is ablakon kidobott pénz lesz, ha nem becsüljük meg és nem használjuk.

Van ennek az éremnek egy másik oldala is. A kártérítés, bérkiegészítés címén kifizetett összegeket a vállalatnak, az üzemeknek kell kigazdálkodniuk. De meddig bírjuk ezt a megterhelést, ha így „jár-ványszerűen” jelentkeznek dolgozóink a zajártalmi és vibrációs megbetegedéssel? Nem valószínű, hogy sokáig.

Évente mind többen kéri a rosszabbodás megállapítását. De kérdés, milyen alapon, ha nem használjuk a védőeszközöket, berendezéseket? Fúrásnál nem az előtöltő berendezéssel fúrunk, pedig ezzel tökéletesen ki van küszöbölve a vibráció. Nem használunk vattát, pedig bizonyítottan védi a fület. A lerobbantott készletet nem vagyunk hajlandók locsolni, pedig a csapatok különböző locsoló berendezésekkel vannak ellátva stb. De kérem, miért?

Ennyire nem érdekel bennünket saját testi egészségünk, egészségünk? Legyünk végre igényesebbek önmagunkkal szemben! Törődjünk magunkkal! Értsük meg: mi magunk tehetünk legtöbbet egészségünk védelme érdekében. Hisz a feltételek biztosítottak. Természetesen vannak kivételek. Vannak olyanok, akik minden védőfelszerelést igénybe vesznek és mégis vibrációsok, vagy halláskárosodottak, mert későn jutottak védőfelszereléshez. Kérem őket, ne sértődjenek meg, ne érezzék megbántva magukat.

Vegyék fel a kártérítést, hisz jogos az igényük. De, kérem őket, segítsenek meggyőzni mindazokat, akik nem hajlandók az erőfeszítéseket értékelni, hogy értünk, mindnyájunk érdekében történnek ezek. Ne legyen a kérdés, a rendelet pusztába kiáltott szó!

TURCSI FERENC

Egy okos masina

A mikor először hallottam, hogy „a gőzborotvával egy-két szóból letisztítjuk”, azt hittem viccről van szó. Aztán érdeklődésemre elmondták, hogy ez a szervizben működik. Így kerestem fel Bedő Gézát, a Szolgáltató üzem szervizmesterét, hogy mutassa be a készüléket. Első látásra kételkedve néztem a körülbelül egy négyzetméteres, guruló műszerkocsit, amihez a mosó tömlő csatlakozott. Aztán be is mutatták működés közben. A kicsi, de erős nyomású, éles sugár pillanatok alatt lefaragta az olajat, sarat a gépkocsikról.

— Mennyiben könnyített a gép a munkájukon?

— Fél éve használjuk már és nagyon jól mű-

„Gőzborotva”

ködik. Korábban gázolajjal fújtuk le a gépkocsimotort és a többi alkatrészt, majd erős vízsugárral. Ez eléggé egészségtelen volt. Most egy gombnyomásra beindul a fűtés, a vegyszerrel kevert forró vízsugarat a megfelelő helyre tudjuk irányítani.

— A szerkezet teljesen automatikusan működik és büszkék vagyunk arra, hogy magyar gyártmány — szól közbe Lovas Lajos szervizmunkás.

— Hozzánk naponta tíz-tizenkét kocsi jön be I-es revízióra. Ezeket lemossuk, olaj- és zsírcserét végzünk, valamint

Hegy József

Mitől véd a finn „kobak”?

Munkavédelmi őrijárat

Egy fiatal segédvájár megállt a körletvezető-helyettes előtt:

— Főnök! Irjon ki nekem egy finn kobakot. Tudja, azt a szép sárgát.

— Nem tudtam eldönteni, hogy a szép sárga színe miatt kérte, vagy mert fültök van rászerelve és ezzel könnyebb a jobb fúrásakor a zaj ellen védekezni. A munkavédelmi hónap és a fiatal segédvájár így megfogalmazott kérése adta az indítékot, hogy részt vegyek egy biztonsági szemlén és tájékoztassam olvasóinkat az ott tapasztaltakról. A szemlén tulajdonképpen munkahelyekre kiadott utasítások, a BTE, biztonsági szabályok fokozott visszellenőrzése, a hiányosságok azonnali vagy határidős pótlása, géppark-ellenőrzés történik.

Elnyűtt frázis az, hogy egy rendelet annyit ér a-

menyit megvalósítanak belőle, de minden új rendelet vagy utasítás végrehajtásánál a jelentősége igen nagy. De nézzük, mit tapasztalunk bányajárásunk során Trischler Ferenc körletvezető-helyettes és Brettner Ede biztonsági technikussal.

A 17. szinten a bányabeli főközlekedési utak tiszták, rendezettek. Várható útvonalunkat jelző táblák ugyan nincsenek, de megtaláljuk a 70-es csapatot. Aránylag nagyforgalmú a 17. északi szállítógát, s innen végzik munkahelyük szellőztetését. SZVM—5-ös légszivellátorral. Meglepődeve veszem észre, hogy közvetlen közelében beszélgetünk kiabálás, ordítózás nélkül. Brettner Ede tájékoztatása szerint GS—5-ös zajscsökkentő dobokkal látják el a ventilátort. Az egyébként N100 dB alap-

zajú gép ezekkel a dobokkal N80 dB — az ÁBEO-ban meghatározott káros zajszint— alá csökkenti a zajt.

A 70-es csapat munkahelyén néhány feszkehiány, előtűzés rögzítése kifogásolt, de azonnal pótolandó. A körletvezető-helyettes egy-két BTE utasítást agytornaként visszakerdez, de Schönvizner Gyula szakvezetőt nem lehet a sarokba szorítani, tudja a szabályokat. Azt már kevésbé tudják — vagy nincs rá módjuk —, hogyan kell a támelőfeszítőt tárolni, hogy ne menjen tönkre a tömlője.

Gépi berendezéseket ellenőrizzük még, aztán tovább a 41-es csapatra. Metten közben egy felhagyott bányászati karbantartási kérelmek alá vonnak. Itt „szócsöves” összeköttetést teremtenek a K 18. szint egyik 17. szintre lyukasztott munkahelyén dolgozókkal, s eldöntik, hogy a légtető helyett palánk kerül oda. Ugy látszik az lesz a biztonságos. A 41-es csapaton látszólag minden rendben. De csak látszólag, mert a figyelő szemek észreveszik, hogy kevés a feszke, egyes biztosítás van és a két kamra közötti összelyukasztást is be kell biztosítani. Egyéni védőfelszerelések közül szemüveg, fültök, kesztyű használatban. Nem lesz szükség a Munkavédelmi előírások megsértőinek nyilvántartásí füzetére delután.

Utunk következő állomása a 2-es csapat. Érkezésünkkor az emberek fülében még visszhangzik a 8 méter hosszban összemert dőlésmenti kamra robaja. A szemle célja most rekonstruálni a történeteket, a miértjét, és intézkedés, hogyan mentsék ki a gépeket, egyéb felszereléseket. Utasítások a munkahelyi naplóba, határidős utasítás a zsebnotezbe, és indulás az aknához. A biztonsági szemlénk ma befejeződött.

Kukai András

Bányagépész-tanácskozás Balatonfüreden



Mátrai Árpád igazgatóhelyettes megnyitja a balatonfüredi bányagépész tanácskozást.

Erb László felvétele

Mindenki számára

hasznos tapasztalatcsere

A Gépipari Tudományos Egyesület pécsi szervezetének bányagépész szakosztálya és tatabányai szervezete ebben az évben is megrendezte hagyományos bányagépész tanácskozását Balatonfüreden. Már tizenegyedik alkalommal került sor erre az országos rendezvényre, ahol a résztvevők a bányászati érdektörvények karbantartási kérdésekkel foglalkoztak.

A tanácskozás megnyitójában Mátrai Árpád igazgatóhelyettes elmondta, hogy a teljesítmények növelése, a gazdaságosabb termelés, a nehéz fizikai munka könnyítése a hazai bányászati alapvető feladatai közé tartoznak és ezeket gépesítés, a korszerű villamos berendezések nélkül nem lehet megoldani. A gépesítés és villamosítás mennyiségi és minőségi fejlődése folyamatos és ez szorosan összefügg a karbantartással.

A választott előadások ezért kapcsolódtak a bányászati napkarbantartási feladataihoz, de figyelembe vették a bányászati előtti álló fejlesztési elképzeléseket is. Az előadók zömmel a szénbányászati dolgozó szakemberek közül jöttek, de előadásaikban mondták a bányászati más területén dolgozók is hasznosíthatókat. A villamos motorok tekeréselésétől, a kábelek javításától az újszerű diagnosztikai vizsgálatokról szóló előadások lehetőséget mutattak együttműködésre, a karbantartási feladatok szakosítására.

Külön ki kell emelni azt a kerekasztal beszélgetést,

ahol gyakorlati szakemberek kötetlenül számoltak be az önjáró rakodó- és szállítógepekről szerzett üzemi tapasztalatokról. Ilyen berendezéseket használnak már a bakonyi, illetve a Fejér megyei Bauxitbányáknál. Mivel hasonló — Diesel-meghajtású — gépek üzembeállításával vállalatunk is foglalkozik, természetes, hogy figyelembe kell vennünk az itt elhangzottakat.

A bányászati folyó gépesítés állandóan új berendezések kialakítására kényesítik a világ minden részén a bányagépgyárakat. A nagy választási lehetőség ezért gyakran azt eredményezi, hogy azonos feladatra különböző típusú gépeket vásárolnak bányavállalataink. A kiválasztás gyártmányismertető, vagy tanulmányutak alapján történik, de igazán jó tulajdonságaikat, hibájukat a gyakorlat igazolhatja. Így az üzemi körülmények között szerzett tapasztalatok kicserélése feltétlenül szükséges. Erre az előadásokon, vitákon kívüli beszélgetések is alkalmat adnak, ami egyértelműen hasznossá teszik az ilyen jellegű tanácskozásokat.

A résztvevők között jelen voltak az említett üzemi szakembereken kívül a bányahatósági, a kutatóintézetek, iparági tervezőiroda képviselői is. Az évről évre létszámban is bővülő tanácskozás sikerét biztosította vállalatunk segítségével, az otthont adó balatonfüredi üdülőben.

Gebhardt Ferenc

Becsületese helytállás

A III. sz. bányázem területi terjeszkedése az eddigi főszellőztető rendszerünk rekonstrukcióját tette szükségessé. E szerkeázó munka egyik legnagyobb feladatát az új szellőztető géptér művelési kivitelezése jelentette.

A nagy szaktudást és technológiai fegyelmet igénylő munka végrehajtására a kettes körlet 59-es csapatának kollektívája kapott megbízást. A választás nem volt véletlen: már eddig is számos nehéz feladatot oldottak meg sikeresen. Szaktudásuk, pontosságuk mellett teljesítményük alapján is az élvonalba tartoznak.

Az 1978 júniusában megkezdődött géptéri munkálatok augusztus végére — a tervezés ütemének és előírásainak maradéktalan betartása mellett — sikeresen befejeződtek. Bár sok váratlan nehézséget kellett megoldani, most mégsem ezekkel kívánunk foglalkozni.

Lényegesebbnek tartjuk, hogy az első robbantástól az utolsó munkafurásig minden szakipari munkát (torkrétezés, vasbetonháló bélyezéssel, zsaluzás, tartóvas-beépítés stb.) a csapat saját erőből, kiváló minőségben végezték el.

A felmerülő nehézségek megoldásában alkotó társként számos ésszerű javaslatot tettek a körlet műszaki vezetőinek.

Sokszor, teljesítménybérézésük ellenére az idő- és munkaköltségek munkafolyamatokat is önként végrehajtották. A vártnál mérsékeltébb anyagi elismerések ellenére csak becsületese munkát adtak ki a kezükkel.

Becsületese, öntudatos helytállásukat a többszörös aranyéremes szocialista brigádhoz méltó magatartásukat követően példának tartjuk.

TULA

Művelődjünk, mozogjunk

A Ságvári Endre Művelődési Ház októberi programjából

16-án 15.30 és 18 órakor: Játék és varázslat, Rodolfo műsora. Közreműködők: Nikolai László színművész. A műsorban vidám vetélkedő.

17-én: A szén- és ércbányász szocialista brigádvezetők tapasztalateséréje a Puskin Művelődési Házban.

17-én 19 órakor: Irodalmi est. Közreműködik a MEVI irodalmi nyitott színpad. (Ifjúsági klub.)

19-én 18 órakor: Lehet-e puccs a Fehér Házban? címmel TIT előadás. (Ifjúsági klub.)

20-án 16 órakor: Időszerű gazdaságpolitikai feladatok. Előadó: Neubauer József SZMT vezető títkárs.

20-án 18-21 óráig: Discó. (Ifjúsági klub.)

21-én 18 órakor: Vendégünk a Tatabányai Bányász Művészegyesület. Műsor: Galgóczy Erzsébet: Tizenegy több mint három. Előadja a Tatabányai Irodalmi Színpad. Fergegés tancok. Előadja a Tatabányai Népi Együttes.

24-én 17 órakor: Bűn I.-II.-III. rész. Előadó a Baranya megyei Rendőrtörőkapitányságtól. Filmvetítéssel. (Ifjúsági klub.)

26-án 16 órakor: Feltöréshajtó padozat alkalmazása különleges feladatokra. Előadó: Juhász Alajos.

26-án 18 órakor: Iró-olvasó találkozó a II. sz. bányázem részére. Vendégünk: Jókai Anna írónő.

26-án 18 órakor: EDÜ KISZ-szervezetének klubestje. (Ifjúsági klub.)

27-én 18-21 óráig: Discó. (Ifjúsági klub.)

30-án: Munka és művelődés. A szocialista brigádok közművelődési akciónak üzemi vetélkedője.

30-án 17 órakor: Szocialista brigád klubest a Kísérleti kutatási és automatizálási üzemi részére. Neutronbomba, fegyverkezés. TIT előadás.

31-én 17 órakor: Iró-olvasó találkozó a munkásszállón. Tüskés Tibor: Pannoniai változatok.

31-én: Kiállítás. Kosmetikai cikkek kiállítása. Kosmetikai kezelés bemutatásával. A kiállítás megtekinthető vasárnap kivételével mindennap 15-20 óráig.

31-én 18 órakor: Mít tudunk az élet keletkezéséről? TIT előadás. (Ifjúsági klub.)

Allandó programok. Magányosok klubjában minden szerdán 18 órakor egészségügyi előadás. Szabó-varró tanfolyam minden kedden és szerdán. Zeneóvoda minden szerdán. Discó minden vasárnap 18-22 óráig.

Magyar—német bányászkapcsolat

Ismét üdülhetnek dolgozóink az NDK-ban



Az 1979. évi NDK csereüdültetési szerződés aláírása: Rác Gyula vszb-titkár (előtérben balról), Walter Slesachek (jobbról), a Wismut testvérvállalat szakszervezetének elnökhelyettese. A képen láthatók még (balról jobbra): Gross György (takarva), Bimbó József, Bácsván János, Tukora István, Juhász Károly és Bachmann Siegfried. Keller Gábor felvétele

Még egy negyedév vizsgálva van a '78-as évből, de szakszervezeti bizottságunk már az 1979-es év csereüdültetési szerződését költötte meg az NDK-beli Wismut testvérvállalat képviselőivel. A szerződés megkötésére szakszervezeti bizottságunk vendégeként Walter Slesachek, a Wismut szakszervezeti elnökségének elnökhelyettese és Siegfried Bachmann, a szociális és üdültetési főosztály üdültetési csoportvezetője érkezett vállalatunkhoz.

Tizenhat éve kötött először szerződést a két vállalat. Akkor csak harmincfős csoportok élvezték kölcsönösen egymás vendégszeretétét. Azóta minden évben, most is felújították a szerződést. 1979-ben 220 uránbányász üdülhet, pihenhet a festői környezetű, jó levegőjű német hegységekben, valamint a Keleti-tenger partján, és ugyanennyi német vendéget fogadnak a mi üdülőink is.

A szerződéskötés alkalmából megkérdeztük Walter Slesachek elnökhelyettesét, mi a német vendégek véleménye üdülőinkről és kívánna-e változtatni a

szerződésen a jövőre nézve?

— Minden évben, a szerződés felújításakor véleményünk az itt üdült dolgozóinktól. Ők a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a látványos színes palettájáról, a történelmi emlékek színességéről, az új építkezések sokaságáról. A kulturális, szellemi és anyagi támogatáson túl kiemelték dolgozóink a magyar barátaikkal kialakult mély, emberi kapcsolatot, a nem ritka személyes barátságot. Ugy érezzük, a csereüdültetés teljesíti azt a feladatát, amiért létrehoztuk, és nem kívánunk semmi új igényt a szerződés felújításába belevenni.

— Nem általános vélemény, de a magyar uránbányászok szövétték, hogy érezhető a színvonalbeli különbség Önöknél a hegyvidéki és tengerparti üdülők ellátása között.

— A hegyvidéki, thüringiai üdülőink kis létszám

— 50—100 fő — befogadására képesek csak. Ebből fakadó, hogy a légkör, a hangulat kulturális és egyéb rendezvény alkalmával meghitt, családias, bensőséges. A thüringiai konyha gazdagsága és változatossága szintén ezek mellett a kis üdülők mellett szól. A Keleti-tenger partján két-három ezer embert üdültetünk, egy turnusban. Itt nyilván nem lehet azt a hagulatot és családias légkört megteremtteni, mint a másik üdülőinkben. Megragadom az alkalmat és ezúton köszönöm azoknak, akik már voltak nálunk üdülni, a barátságos magatartásukat, mellyel nagyban segítettek elmélyíteni a magyar—német bányászkapcsolatot. S akik a jövőben jönnek hozzánk, azoknak szeretnénk mindent biztosítani, hogy minél nagyobb élményt jelentsen az NDK-ban eltöltött üdülésük.

Kukaj András

Rendszeres továbbképzés

A vállalat oktatási, művelődéspolitikai tevékenysége egy része csupán a dolgozók élet-, munka- és szociális körülményeinek tervszerű javításában. Fontossága azonban vitathatatlan. Változatlanul napjaink egyik fontos társadalmi, politikai és gazdasági feladata a dolgozók általános és szakmai képzettségének emelése. Az ötödik ötéves terv-időszakban a dolgozók képzése és továbbképzése fokozottabb mértékben történik.

A kormányrendelet és párthatározat a munkások képzésével, továbbképzésével kapcsolatban a korábbiól eltérően egy új, nagyobb feladat elé állította a vállalatokat. Így vállalatunk oktatási csoportjának nemcsak a munkahelyi igényeket kielégítő képzést kellett megoldani, hanem a vállalat teljes személyi állományára kiterjedő, folyamatosan ismétlődő jellegű továbbképzés megvalósítását is. Elősegítve ezzel a kitűzött gazdasági és politikai célok elérését, a feladatok végrehajtását. E fontos feladatot tervszerűen megoldá-

Az oktatás közügy

sát távlati és éves oktatási tervek és intézkedések segítik.

A vállalat oktatási csoportjának a szeptember hónap — mint az iskolaév kezdete — nem jelent különösebb határkövet, hiszen az oktatások rendje naptári év szerint történik. Az más kérdés, hogy szeptemberben nagyobb lendülettel folyik a munka, mert az állami iskolák, felsőoktatási intézmények ekkor nyitják meg kapuikat a hallgatók előtt.

A vállalatban belüli általános iskolai képzés lehetőségei továbbra is adóttak. Sajnálatos azonban, hogy dolgozóink nem élnek kellőképpen a lehetőséggel. Ennek ellenére szép eredménynek mondható, hogy 1973-tól 1977-ig 664 dolgozónk végezte el az általános iskolát. Ebben az évben hetedik-nyolcadik osztály indult, igaz kis létszámmal.

A fizikai dolgozók álta-

lános és szakmai műveltségének növelésére a képzés és továbbképzés is terv szerint történik, igaz az üzemek igényei alapján indulnak a tanfolyamok. Képző tanfolyamokon 1976. és 1977. évben 668 dolgozónk vett részt. Ugyanebben az időszakban továbbképzésben 1835-en, míg biztonságtechnikai, illetve munkavédelmi tanfolyamon 3460 fizikai dolgozónk vett részt. Ez év szeptemberében vájár, segédvájár, robbantómester, mozdonyvezető, iv- és lánghegesztő, bányagépkezelő képző, valamint lakatos, villanyszerelő, bányatechnikus-aknász és felsőfokú munkaügyi továbbképző tanfolyamok indultak.

A középszintű vezetők továbbképzése részben a vállalatnál, részben vállalaton kívül történik. E szakosított, bentlakásos továbbképzések elsősorban szakmai jellegűek, de tartalmaznak korszerű szer-

A SZERKESZTŐSÉG MUNKÁJÁBÓL

Tartsuk be a szabályt!

A Mecseki Ércbányászati Vállalat tőmegsportján belül a kispályás labdarúgó-bajnokságnak nagy hagyományai és szép credményei vannak. Sok-sok fiatal vontak be és az utóbbi időben megszervezték a 35. éven felüliek bajnokságát is. Így minden hétfőn és kedden délután nagy küzdelmek folynak a pályákon.

Nem szolgálja azonban a tőmegsport tisztaságát, hogy egyes csapatokba idegen, nem vállalati dolgozókat is szerepeltetnek. Ezt a versenkiírás is tiltja. A csapatok tehát tartsák be a kiírást és csak MEV-dolgozókat szerepeltessenek a csapatokban.

HUNYADVÁRI BÉLA

Válasz: A vállalati tőmegsport bizottság egy esetben tapasztalta, hogy üzemi csapatban idegen dolgozó játszott. A félreértés abból adódott, hogy ez a játékos mintegy nyolc évig dolgozott korábban vállalatunknál. Felhívtuk figyelmét, hogy nem játszhat to-

vább a csapatban. A jövőben is ügyelni fogunk, hogy a csapatok betartsák a versenkiírást.

KOVÁCS MIKLÓS

Balesetveszély!

Egyre gyakrabban tapasztalom, hogy Újmecsekfalján a gyerekek vadul, figyelmetlenül kerékpároznak a gyalogjárókon, illetve a járdákon. Olyan sebesen hajtanak, hogy ezzel balesetveszélynek teszik ki magukat és a járdán közlekedő fiatalokat és időseket egyaránt. A szülőkhöz fordulok, hogy figyelmeztessék gyermekeiket és tiltsák meg a járdán való kerékpározást.

Hunyadvári Béla

Emléktábla-avatás



Bensőséges keretek között került sor Balatonkeresztúr—Balatonmária községek, a balatonkörnyék megyéinek hivatalos személységeinek nagyszámú részvételével a 18. század magyar polihistorának, Béli Mátyás emléktáblájának leleplezésére.

A tudós férfiú, ki életét szentelte Magyarországnak gazdasági, társadalmi, földrajzi állapotának megismerésére, Balatonkeresztúron sokat időzött, abban a kastélyban, mely ma turistaszálló, és annak homlokzatán helyezték el Fürtös György keramikus művész készítette emléktáblát.

Vállalatunk és az idegenforgalmi szervek kezdeményezésére létrejött emléktáblát Keresztúri Dezső író, akadémikus leplezte le. A Nehézipari Minisztérium és vállalatunk nevében dr. Pintér József és Tóka Jenő elvtársak koszorúztak.

Éva László

Keller Gábor felvétele

Veress Tamás

Vállalati lakatos-gépszerelő vetélkedő



Szeptember végén, a megyei ifjúsági napok rendezvényei keretében zajlott le vállalatunknál a lakatos-gépszerelő vetélkedő. A Ki minek mestere szakmai vetélkedőt KISZ-bizottságunk szervezte a részvevő 17 ifjúságnak. A két részből álló verseny során gyakorlati és szakmai, politikai elméleti feladatokat oldottak meg a versenyzők. A gyakorlati verseny egy szkréper fékszalag összehúzó csavar elkészítéséből állt. A munkadarabot elkészülte után a szakmai zsűri ellenőrizte és értékelte. Az elméleti próba szakmai és politikai írásbeli és szóbeli kérdésekből állt.

SRENK ATTILA

Bányászok

Hajdan a bányászokat idejük, hogy üdülőt építsenek társadalmi munkában, vagy sok-sok apróságoknak örömet szerezve iskolákat, bölcsődéket, óvodákat korszerűsítsenek.

A modernül és ízlésesen berendezett otthonokban mindinkább tért hódítanak a házikönyvtárak. Az üzemi parkolóban levő zsúfoltság is azt bizonyítja, hogy fejlődnek az igények. Utazni, kirándulni, világot látni akarunk, a szabad időt úgy eltölteni, hogy megteljen tartalommal.

Megtanultunk kulturáltan szórakozni és élni. Nem vagyunk lemaradva. Lépést tartunk a korrallal, a modern élet kívánalmival. Ha a közösség érdeke úgy kívánja, tudunk a nadrágszíjon is húzni és rátenni még egy lapáttal. S ha felcsendülnek a Bányászhimnusz fájó akkordjai, a torkok összeszorulnak és a szemek csillogni kezdenek — büszkén vállalva, hogy mi is bányászok vagyunk.

Ma sem könnyű a bányamunka, de mind többen vedlenek át diákokká a munkaidő letelte után. Se szeri, se száma azoknak, akik szakmai tudásuk fejlesztése érdekében „házi” tanfolyamokat végeznek. E mellett arra is jut

Megeyi ifjúsági és szakmunkástanulói napok

Szeptember 21-én vállalatunk központi tanácstermében a Baranya megyei Tanács, a KISZ Baranya megyei Bizottsága és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa szervezésében került megrendezésre a szocialista brigádvezetők tanácskozása.

Gyulai Sándor, a KISZ megyei Bizottság ifjúsági munkájának felelőse megnyitotta aznap Szili József, az SZMT titkára tájékoztatójára került sor, amelyben értékelte a húszéves múltú visszatekintő szocialista brigádmozgalmat.

Bedekovics József, a vállalati FMKT titkára köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, majd ismertette az ifjúsági szocialista brigádjaink eredményeit.

A Soproni Gépgyár, a Szilvási Konzervgyár, a BEV, a Húsiipari Vállalat és a DD-GÁZ brigádvezetői szóltak még hozzá. Beszéltek az ifjúsági szocialista brigádok eredményeiről, munkaterületeik gazdasági nehézségeiről, védnökségi mozgalmakról és kommunista műszakjaik eredményességéről.

Ezt követően a KISZ Mecseki Ércbányászati Vállalati Bizottságán baráti beszélgetésre került sor az Uszty-Ilmszkből hazatért baranyai fiatalokkal, aminek részt vett Bóna Ernőné, a KISZ Baranya megyei Bizottságának első titkára.

HRISZTOV B. IVAN

Turcsi Ferenc

Ifjúsági parlamentek előtt a IV. számú bányüzemben

Az 1976-ban megrendezett ifjúsági parlamenteket a KISZ Központi Bizottsága, állami, társadalmi szervek egyaránt jelentős ifjúságpolitikai és társadalompolitikai eseménynek minősítették. Szervesen illeszkedtek a szocialista demokrácia fórumrendszerébe, hozzájárultak az ifjúság mozgósításához, társadalmi céljaink elérése érdekében, fokozták az ifjúsági közéleti aktivitását. E sajátos ifjúsági fórum életrehozása hasznos és eredményes. Üzemünkben 1976-ban részleg és üzemi szintű parlamenteket tartottunk, választott küldötteink eljutottak a legfelső fórumig.

Az ez évi parlamentek vállalati szinten lezárultak, ezért törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint minden fiatal helyben kapjon választ kérdésére, reagáljanak felvetésére, javaslatára.

Az ifjúsági parlamentek harmadikban való megrendezéséhez nem kevés tapasztalattal rendelkeznek KISZ-szervezeteink, de úgy gondoljuk, hogy most is alapos felkészülésre van szükség egyrészt az új elvárások megnövekedett feladatai miatt, másrészt pedig azért, mert az eltelt két év alatt a fiatalok jelentős része „kicsérélődött”, került át egyik korosztályból a másikba, s ismeretük még mindez új, ismeretlen.

Üzemünk vezetősége a vállalati intézkedési tervnek megfelelően elkészítette saját intézkedési tervét a nyolc üzemi egység számára, amelyben meghatározta az előkészítéssel és lebonyolítással kapcsolatos feladatokat.

Az előkészítő munkában KISZ-szervezeteinknek kétirányú feladatuk van. Az egyik a közös tennivalók kimunkálása. Közösen kell kialakítani a gazdasági ve-

zetők beszámolójának tartalmát, itt KISZ-szervezeteink feladata, hogy igényeljék: a beszámoló értékelje az elmúlt időszak ifjúságpolitikai tevékenységét, az előző parlamenteken elhangzott javaslatok sorsát, a munkásszállón lakó fiatalok helyzetét, a fiatalok részvételét és eredményeit a szocialista munkaversenyben. Fogalmazzon olyan reális mozgósító feladatokat a fiatalok számára, amelyek a vállalat, a társadalom céljait egyaránt szolgálják.

A másik fontos feladata saját tennivalónk megtervezése, megszervezése. A részleg ifjúsági parlamenteket megelőzően KISZ-alapszervezeteink taggyűléseken dolgozzák fel a Központi Bizottság A KISZ feladatai az ifjúság érdekében képviselői és a társadalom című határozatát, szót ejtenek az ifjúsági parlament lényegéről, tartalmáról és szerepéről. A taggyűlésekre mozgósítják a KISZ-en kívüli fiatalokat is, hiszen a szakszervezettel közös feladatunk a KISZ-en kívüli fiatalok felkészítése, mozgósítása a parlamentre.

Ez mellett szó kell, hogy esson a fiatalok anyagi, erkölcsi elismeréséről, munkakörülményeiről, gyermekintézményekről, a közművelődés és tömegsport feltételeiről és nem utolsósorban fiataljaink lakáshelyzetéről.

Az 1978. évi ifjúsági parlamentek hasznossága, eredményessége nagymértékben függ fiataljaink felkészültségétől, aktivitásától. Minden fiatalról azt várjuk, hogy őszinte véleménynyilvánítással, a problémák nyílt felvetésével járuljon hozzá a parlamentek eredményességéhez.

Soltz László

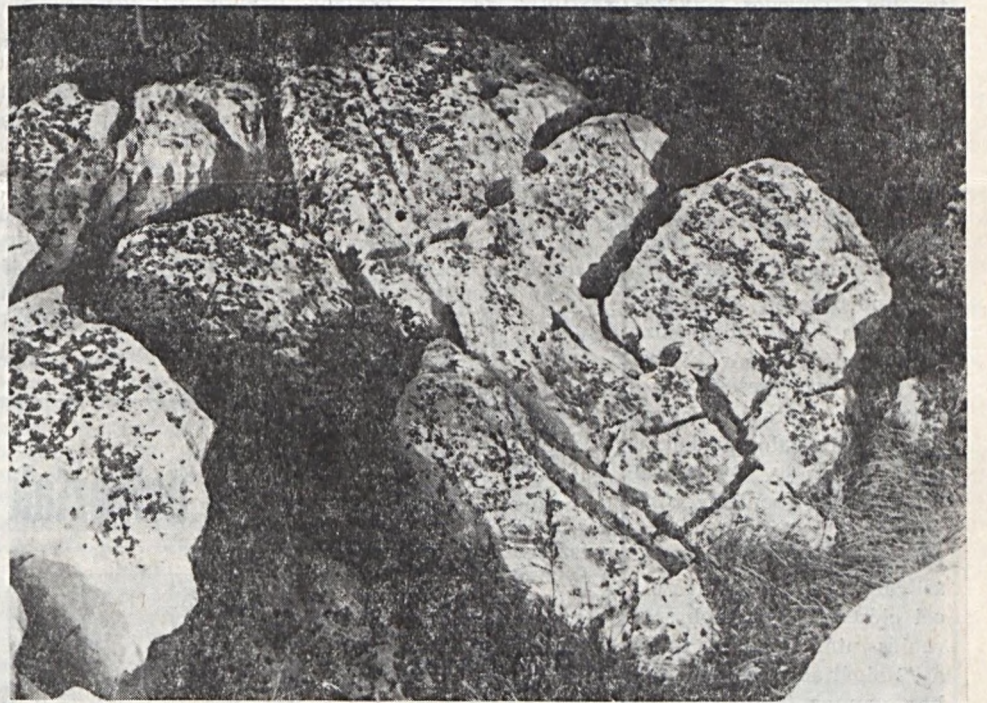
Geológiai kirándulások a Mecseken

Dömörkapu, Kantavár

A távolabbi túrák után rövidebb sétára hívjuk meg a kedves olvasókat. Aki szereti a kényelmet, az első állomásig, a Dömörkapuig busszal is mehet, de a fiatalabbja jön inkább gyalog. Aki sétált már fel a Mecsek déli oldalán a város fölött, vagy a tévétoronyból már lenézett, érdekes dolgokat láthatott, tapasztalhatott. Ugyanis, ha jól megfigyeljük a Mecsek déli lejtője itt lépcsőzetes. Az első lépcsőfok teteje a Kálvária-domb—Magaslati út—Makárhegy vonulata, ezek nagyjából egyszinten vannak. Ezután egy meredekebb szakasz következik (ki ne kutyagolt volna a Susogótól a Francia emlékműig), majd a Tüdőszanatórium—SZOT üdülő—Vidámpark szintjében újra csaknem asztalsímaságú a felszín.

E két lépcsős kialakulása geológiai folyamat eredménye. Valamikor, mintegy 10 millió évvel ezelőtt az Ós-Mecsek szigetként emelkedett ki a környező tengerből, meredek sziklafalait vad hullámok ostromolták, hatalmas tömböket faragtak le a szárazföldből, ezért a part mindig meredekebbé vált (ilyen ma számos helyen a jügoszláviai tengerpart). A tenger által elhódított terület néhány méterre a víz szintje alatti mélységig szintén asztalsímaságúvá csiszolták a hullámok és a mozgott törmelékanyag.

Ez a folyamat az egész Ós-Mecseket eltüntette volna, de mintegy 5 millió évvel ezelőtt még egyszer megemelkedett a sziget. Ekkor egy alsóbb szinten újra kezdődött a fentebb leírt folyamat, ame-



Karrosodott mészközsíklák a Bertalan-kilátó mellett.

Tér István felvétele

lyet a geológiában abrázióknak neveznek. Így tehát a felső abráziós lépcső (Dömörkapu—SZOT üdülő) az idősebb, a miocén korban, az alsó (Kálvária-domb—Makárhegy) a fiatalabb, a pliocén (pannon) korban keletkezett.

Azóta természetesen a tenger már rég eltűnt környezetünkben, csak üledékei ölelik körül a Mecseket. Az akkor keletkezett homokot bányásszák például a 6-os út mentén Pécsnél keletre, a Danitzpusztánál, s e homokrét vizét emelik ki a tórtógó és pellérdi vízműkuttakkal a város vízellátása érdekében. Az abráziós teraszokat persze az azóta kialakult patakvilágok meglehetősen szétzabdalták.

A Dömörkapunál érdemes kísértelni a Bertalan-kilátóhoz. Innen szép kilátás nyílik a pécsi kőszénmedencére (erről majd tenet újra kezdődött a felszínen levő mészkőréte-

gekbe a repedések mentén beszivárgó víz mély barázdákat, lyukakat oldott ki, a nép ezt a jelenséget ördögcsántásnak nevezi, a kisebb lyukakat, melyben megáll a víz, madáritatóknak (l. képünk).

Utunk a Kiseréten át a Kantavári vármok mellett vezet tovább. A vár az úttól jobbra, egy júrakori homokkő hegy tetején épült, a néphit szerint a középkorban egy rablólovag tanyája volt.

Hamarosan elérünk a Kantavári kőbányához. Szokták ezt márványbányának is nevezni. Ez azonban költői túlzás, mert a márvány tulajdonképpen teljesen átkristályosodott mészkő, az itt fejtett kőzet pedig csak mészmárga, vagyis mész és agyag keveréke. A márga az egyre sekélyebbé váló triász tenger (kb. 120 millió éves) üledéke. Fekete színű a benne levő szerves anyag (bitumen) tartalomtól nyerte. A bányá bejá-

ratánál a nyugati oldalon vékony, 1—2 centiméter vastagságú, kitűnő minőségű kőszéncsíkok is találhatóak. Persze ezt nem bányásszák. A fekete mészmárga repedéseiben mozgó vízből fehér, sárga (vas-tartalmú), vagy szürke kalcit vált ki, ezek az ezretek teszik alkalmassá díszítő (burkoló) kőként való hasznosításra. Külső borításra azonban alkalmatlan, mert a fekete szín hamar szürkévé fakul. Ha van egy kis türelmünk, néhány kőzetdarabot szétkalapálva apró, néhány milliméteres csigaházakat találhatunk benne, ezek az egykori tengerparton élt állatok maradványai.

A kőbányával szemben fakad a Kantavári-forrás, mely a kelet felé dőlő mészmárga települt, levelesen málló agyag repedéseiből nyeri vizét. Jobb híján ezzel olthatjuk szomjunkt kirándulásunk végpontján.

Koch László

Labdarúgás „Célba ért” a Kutató-mélyfúró csapata



Már korábban sejteni lehetett, hogy a Bányász Kupa ez évi bajnoka ismét a Kutató-mélyfúró együttese lesz. Két fordulóval a bajnokság befejezése előtt megnyerték a bajnokságot. Jelenleg nyolc pont az előnyük a Központ és tíz a III. üzemmel szemben. A hátralevő mérkőzéseken a figyelem a további dobogós helyezésekre irányul. Elsősorban a Központ, III. üzem versenyfutását követhetjük, hogy kettőjük közül ki nek sikerül az ezüstérem megszerzése. A Központ két pont előnnyel vezet és ehhez jön az imponáló gólaránykülönbség (103:48) és így valószínűnek látszik a második helyezésük.

Természetesen a III. üzem sem adja fel a küzdelmet, de az már biztos, hogy bronzérmesek lesznek. Igen szoros a negyedik helyért való küzdelem, a II. üzem A 3 ponttal vezet a 15 pontos „testvér csapat” ellen, az előbbinek egy pont megszerzése biztosíthatja a kitűzött cél elérését. Gyengébb szereplés után magára talált a Szolgáltató és versenyben van az ötödik helyért való küzdelemben. Szóval, a középszintben még nem dőlt el semmi, sok változásra lehet számítani. Az alsó „régión” viszont nagy a pontszóródás. Az EDÜ három, a Klub hét, az Anyagosztály kilenc ponttal van lemaradva a középszintet záró IV. üzemtől. Ők már aligha tudnak változtatni helyezésükön a hátralevő két fordulóban.

Kielégítő a csapatok sportszerűsége ebben a bajnokságban, azaz az őszi fordulóban. A tavasz folyamán kizárt Konzum és Kis-kut esete intő figyelmeztetésnek bizonyult a további sportszerűtlenségek megakadályozásában.

Bányász Kupa élménye

1. Kut.-mélyf.	16 15 1 -	83:15 31
2. Központ	16 11 1 4	103:48 23
3. III. bú.	16 4 3 4	57:47 21
4. II. bú. A	16 7 4 5	48:43 18
5. II. bú. B	16 7 1 8	57:74 15

Kovács Miklós

Gyuri bácsi

Mindenki csak így nevezi Kutfey Györgyöt a Szolgáltató üzemben. Ezt azonban nemcsak a kora, hanem közvetlensége, szolgálatkészsége magatartása ragasztotta rá. Az is igaz, hogy már nem „mai gyerek”, de ha valaki látja a szinte hozzá nőtt Pannóniájával száguldozni, nem gondolná, hogy egy éve már nyugdíjban lehetne.

A motorozás persze nem hobbija, hanem munkaeszköze, ezzel járja az üzemeket, ahol éber szemmel ügyel arra, hogy a víz ne okozzon üzemzavart. Gyuri bácsi ugyanis azt igyekszik megakadályozni, hogy a víz romboló munkája miatt a kazánok ne menjenek tönkre. Mint ismeretes, a kazán legnagyobb ellensége a vízkő. Kutfey György azért száguld télen-nyáron kazántól kazánig, mert méri a víz mésztartalmát és adagolja a vízlágyítót. Érdekes és felelősségteljes munka az övé. Egy-egy kazán több százezer forintba kerül, s ugyanakkor üzemzavar esetén több száz dolgozó nem tud lefűtődni.

Gyuri bácsit a munkahelyén kerestem fel, hogy beszéljen a munkájáról és magáról.

— Nem vagyok én sztár, hogy rólam írjanak — mondja és nézi az óráját — különben is már mennem kell — és faképnél hagyott.

Mivel belőle egy szót sem tudtam kihúzni, munkatársaival, művezetőjével és a párttitkárral beszéltem róla. Tőlük tudtam meg, hogy Gyuri bácsi 1964 óta dolgozik üzemünkben. A szakmája műszerész, először kazánszerelőként dolgozott, majd amikor bevezették a víz rendszeres elemzését és a lágyítást, azóta ez az ő dolga.

A párttitkár elmondja, hogy Gyuri bácsi 1957 óta tagja a munkásörsgének, ahol szeretik és számítanak rá. A pártvezetőségnek is hosszú ideig tagja volt és igen jó munkát végzett. Az üzemi önkéntes tűzoltóság parancsnoki tisztét is ellátta. Azonban ott sem csak vezényelt,

hiszen ő volt az, aki bemászott a vízzel teli aknába, hogy a csaptelephez férjen. Évekig a munkásszállón lakott, távol a családjától. A szállón a fegyelmi bizottság tagja volt. Jelenleg, végre megoldódott a lakásproblémája és nagyon boldog.

— Azt hallottam, már egy éve nyugdíjban lehetne?

— Igen — mondja a párttitkár —, azonban Gyuri bácsi még nem érzi öregnek magát és egy-két évet hozzá akar toldani. Most tanítja be az utódját és igen lelkiismeretesen.

Hegyi József

Elmélyült barátság

Évekre visszanyúló múltja van a Kísérleti kutatási és automatizálási üzem Május 1 szocialista brigád és a csehszlovákiai urán testvérvállalat Druzsba szocialista brigád kapcsolatának. Kezdetben csak a levelezés és a ritkán előforduló szakmai látogatások jelentették a kapcsolatot, amely így is egyre mélyült. Ennek az első látványos megnyilvánulása az volt, hogy a jó kapcsolat jutalmaként brigádunk is elnyerte a Druzsba brigáddal együtt a Csehszlovák Szocialista Köztársaság által adományozott ezüst érdeméremet a velejáró oklevéllel együtt.

Ez év szeptember 22-én a testvérbriád négy képviselője brigádlátogatásba érkezett. Gazdag programmal fogadtuk barátainkat. Üzemünk gazdasági vezetésének képviselőjében Laboda Tibor főmérnök átvette a Druzsba brigád képviselőinek az arany brigádjelvényt és oklevelet jó kívánságainak kíséretében.

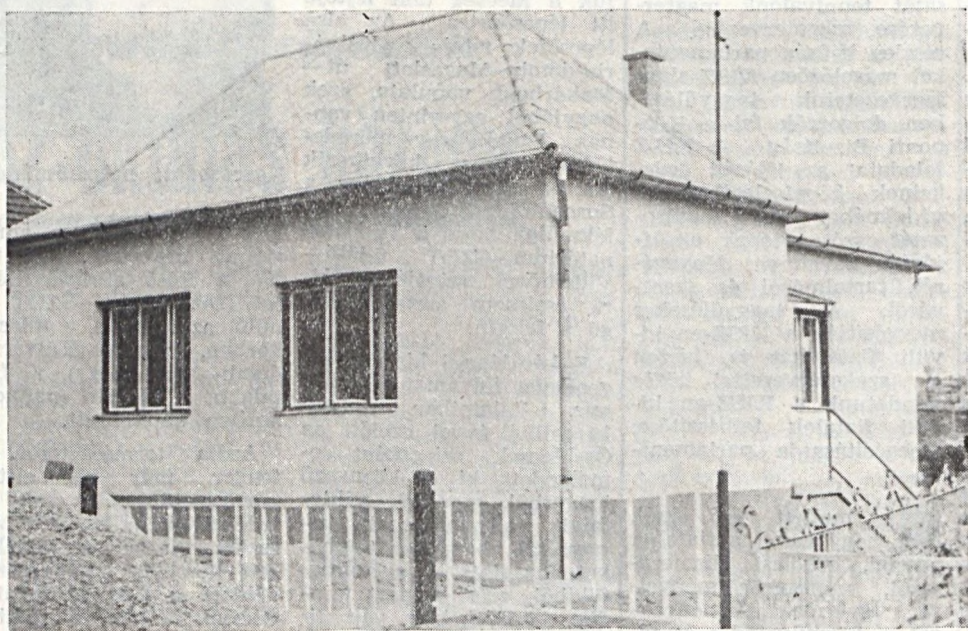
Másnap baranyai körútra vittük vendégeinket a siklósi vár, Harkányfürdő, valamint a mohácsi csata-tér színhelye volt úticélunk.

A harmadik és egyben utolsó napon Pécs nevezettségével ismertettük meg a Druzsba brigád képviselőit. Múzeumok, kiállítások és műemlékek megtekintése után fáradtan, de elégedetten ültek le a búcsúvacsorához, ahol egyben a VZUP Vállalat igazgatójának meghívását is tolmácsolták. Bemutatóikról a brigádnaplóba tett bejegyzésük szól a legkésebben:

„Mi a Csehszlovák Szocialista Köztársaságból jöttünk, mint a VZUP Vállalat Kamennai szocialista munkabrigádjának küldöttje. Meggyőződünk a Május 1 brigád kollektívájának a szocialista társadalomhoz méltó hagyományosan magas szintű munkájáról és munkahelyükhez való viszonyulásáról. Gratulálunk a Május 1 brigád kollektívájának, amely kivívta az üzem párt-, szakszervezeti és gazdasági vezetőinek támogatását is. Nagyon örülünk annak, hogy ápolhatjuk internacionalista barátságunkat a Május 1 brigáddal. Búcsúk vagyunk arra, hogy méltónak tartottak bennünket a Magyar Népköztársaság szocialista brigádjainak adományozott arany fokozat odaítélésére. Ott-hon átadjuk a jelvényeket illetékeseknek azzal, hogy a közelgő húszéves vállalati jubileum (október 20.) alkalmából azokat a nevezetes dátumhoz kötött ünnepeken részünkre átadhassák. Szocialista brigádunk örömmel fogadja munkahelyén magyar barátai küldöttségét az internacionalista kölcsönös-jegyében viszonzással annak a fogadtatásnak és programnak, amelyet részünkre 1978. szeptember 22—24 között biztosítottak. Úgy ítéljük meg, hogy találkozásunk nagyszerű és spontán megnyilvánulása volt országunk állampolgárai közötti magas szintű barátságának. Hálánkat kifejezve a Május 1 brigádnak szocialista munkabrigádunk nevében ígérjük, hogy a jövőben is a dolgozók internacionalista együttműködésének erősítésén fogunk fáradozni.”

Hartung Gyuláné

Úgy dolgoztak mintha a sajátjukat építenék



Feri 1970-ben, 18 évesen lakatosként jelentkezett felvételre a IV. sz. bányászüzembe. Megszerezte a vágjárj képesítést és az 56-os szocialista brigádban dolgozott. 1976-ban megnősült és egy évvel később gyermekük született.

Bobán Feri sajnos már nincs közöttünk, halála üzemi baleset következménye. Sérülésének perceiben, kórházszállítást közben is családjára gondolt és kétségbeesetten kérdezte szin-

te önmagától: ki építi fel a megkezdett családi házat?

A tragikus hír hallatán megfogalmazódott a szocialista brigádok tagjaiban, az üzem kollektívájában, hogy a családi házat be kell fejeznünk. Rövidesen emelkedtek a falak, helyére kerültek az ajtók, előkerültek üzemünkben a tetőfedő, bádigos, üveges szakemberek. 2400 óra társadalmi munkával elkészült a családi ház.

— Nagyon köszönöm az üzem kollektívájának, a szocialista brigádoknak azt az óriási munkát, amit itt végeztek. Itt az udvarban, az épületben nagyon sokan voltak, de mindenki olyan odaadóan dolgozott, mint-ha a sajátját építette volna — mondta özvegy Bobán Ferencné.

A család továbbra is számíthat a brigádok ószinte segítőkészségére.

Toth János

HÍREK

A vállalati szakszervezeti bizottság szeptember 21-én a IV. sz. bányászüzemben kihe-lyezett — bányajárással egybe-kötött — ülésen tárgyalta meg Az 1978. évi szocialista munkaverseny, szocialista brigádok, üzemegységek vállalá-sai, teljesítmények helyzete a IV. sz. bányászüzemben című jelentést. A vsz határozatban rögzítette megállapításait.

A Marxista-Leninista Esti Egyetem szakosító tagozatán szeptember 20-án ünnepélyes keretek között adták át a végzett hallgatóknak a végbi-zonyítványt. A felsőfokú po-litikai képzést biztosító oklevelet vállalatunk dolgozói közül dr. Patla Károly, Bujtor Béla, Kósa József, Varga Er-nő és dr. Virágh Károly kap-ta meg.

A Bányai Dolgozók Szak-szervezetének Elnöksége Ska-liczki András osztályvezetőt nyugdíjbanvonulása miatt fel-mentette megbízásából, s Ba-csur Rezsőt nevezte ki a munkavédelmi és szociális osztály vezetőjévé.

A vállalatunknál szolgálatot teljesítő polgári fegyveres 6-rók szeptember 20-21-én a kisvasszari lőtérén jó eredménnyel hajtották végre az őszi éles lögyakorlatokat.

Jól sikerült klubdelután szervezett a II. sz. bányászüzem Dozimetria-szellőztetés szocia-lista brigádja a közelmúltban.

A központ hivatali szakszer-vezeti bizottsága szeptember 24-én kirándulást szervezett Budapestre. A csoport tagjai — idegenvezető segítségével — megismerkedtek a főváros nevezettségével és megtekint-ték a Budapesti Nemzetközi Vásárt is.

Folytatódik az aknász-tech-nikusok továbbképző tanfolya-ma a Vegyipari Gépészeti Szakközépszkola segítségével. Az eddig levezigázott két cso-port után október 2—30 kö-zött a harmadik és november 13—december 11-ig a negyedik csoport tagjai ismerkednek meg szakmai, politikai, gaz-daságpolitikai kérdésekkel és a tanfolyam befejezéséig vizsgáznak.

Szerkesztői üzenet. A szer-kesztő bizottság legközelebbi ülését október 24-én 14.30 óra-kor tartja a Központ tanács-teremben.

Most van a csipke-bogyó-gyűjtés ideje

Ha utam a gyógynövénybolt előtt vezet el, mindenkor megállok néhány percre. Mindig látok valami újdonságot. Vagy egy gyógynövényekkel foglal-kozó könyvet, vagy vadonter-mő, illetve természetgyógy-növényeket, melyeket az utó-bbi időben mind többen és töb-ben használnak teaként, kü-lönléle bajok, betegségek el-len, s igen gyakran nem is eredménytelenül. E gyógy-növények ára nem is megfizet-hetetlen. De még az értük ki-adott pénzt is meg lehet takarítani, ha valaki részánja magát némelyiknek gyűjtésé-re.

Tavaly én is ezt tettem, s teszem most is, csipkebogyó-érés idején. Mert, amikor már szépen pirosodott, néhány órát ennek szedésével töltöttünk el. A Mecsek déli lejtőin még keresni sem kell, bőven található. Az idén is bőséges termés mutatkozik. Pár óra alatt össze lehet szedni jónéhány kilogrammot, melyből kitűnő minőségű csipkefűt, szörpöt lehet főzni, de meg-aszalva teának valót is lehet készíteni.

A csipkelekvár kitűnő és kedvelt eledel gyermeknek, idősebbnek egyaránt. Magas C-vitamin tartalmú teájának fogyasztása pedig télen szin-te nélkülözhetetlen.

Aki nem sajnálja a gyűjtésre fordítandó időt, annak kettős haszna van belőle. Mindenek előtt szabad idejét hasznosan és kellemesen, jó levegőn tölti el, ezenkívül életrendjét a csipkefűvel, szörp-pel, teával változtatja teszi.

De, ha valakinek több ide-je van, s annál többet gyűjt, mint amennyire szüksége van, azt a gyógynövénygyűjtő helyen meg is vásárolják. Most van az ideje, érdemes és hasznos a csipkebogyó gyűjtése.

KISS JÓZSEF